

KAS GYVENA SAVO TAUTAI -
GYVENA VISAI ŽMONIJAI !
Prof. A. Voldemaras

Laisvoji Lietuva

P. Vaičaitis

Yra šalis, kur upės teka
Linksmi tarp girių užiančių,
Ir meiliai tarpu savęs šneka
Prie gismininkų vieversiu.

O, tėviške! koks mielas kraštas,
Kurio taip netekau ūmai, —
To neišreikš nė vienas raštas,
Tą pasakys vieni jausmai...

Free
Lithuania

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312) 476-3371 ir 839-5531

Lietuvių Archyvas
5620 So. Claremont Ave.
Chicago, Ill. 60636

EINA XXVI METUS

1972 RUGPIŪČIO - AUGUST 30

Kaina 20 ct. Nr. 17 (1139)

Partijų nuominuoti kandidatai ir jų programos

Respublikonai vieningi-demokratams susiskaldę ir pasimėtę

Kiekvienas prezidentas stengiasi išbūti pareigose du terminus, kaip leidžia konstitucija. Išrinkus 1968 metais respublikonų partijos kandidatą Nixoną, pradėjęs eiti pareigas, jis pasidarė ir Amerikos respublikonų partijos vadu. Nors partijos konvencija parenka kandidatą į krašto nacionalinius pirmininkus, bet jis parenkamas ir rekomenduojamas prezidento. Susiskaldžiusi respublikonų partija pralaimėjusi rinkimus 1964 metais, laimėjus Baltuose Rūmus 1968 metais greitai susijungė, susicementavo ir vieningai laikosi 1972 metų rinkiminėje kovoje. Prezidentiniais kandidatais buvo pasiskelbę, be prezidento Nixono,

Demokratų partijos nuominuoti kandidatai: Sen. George McGovern ir viceprezidentas R. Sargent Shriveris.

Kas aukoja McGoverno rinkiminei veiklai

SAKOSI TURIS SKOLŲ, BET KELIONĖMS PINIGŲ NETRŪKSTA

B. JABLONSKIS

Kai kas sako, kad McGovern rinkiminis išdas yra bankrutavęs. Gi jo veiklos vadovai tvirtina, kad nepaliaujamai plaukia mažos aukos, kurių užtenka ne tik išlaidoms padengti, bet ir kitiems rinkiminiams reikalams pakanka. Bet tikrus davinis ir šaltinius sunku nuspėti, nepaisant, kad ir buvo paskelbta aukotojų sąrašas.

Henry Kimelmanas, demokratų prezidentinio kandidato išdo pirminkas, prisipažino, kad nuo liepos 10-14 d. d. suvažiavimo, partija turi apie \$ 300,000 skolos. Jis tvirtina,

no, dar du politikai. Bet iki galo išsilaikė ir konvencijoje gavo vieną balsą tik Paul McClockey. Visi pripažino, ypač televizijos ir spaudos tarnyba, kad respublikonų partijos konvencija Miami Beach, Floridoje, buvo tvarkinga, drausminga ir gerai suorganizuota.

RESPUBLIKONŲ PROGRAMA

Partijos platformos komitetas su redagavo siūlymus ir programą. Joje pritarė prezidento Nixono Vietnamo politikai; pasipriešinta liberalų siūlymui sumažinti ginklavimosi išlaidas; pasipriešinta dezertyrų amnestijai; paraginta baigti, kaip tik bus galima, kainų ir atlyginimų kontrolę; pritarė mokesčių rinkimo sistemos pakeitimui, ypatingai palengvinti mokesčius už smulkia nuosavybę; nepritarė priverstinam vaikų vežiojimui, jeigu tai daroma tik rasiniam balansui; reikalaujama baigti moterų diskriminaciją atlyginimuose ir darbų paskirstymuose. Savo sutikimo kandidatuoti nuominavus proga prez. Nixonas pasižadėjo įvykdyti partijos platformos programą ir neleisti, kad Amerikos saugumas būtų pastatytas į pavojų ir galimumas susilpnintas. Ir rinkiminę kovą pradėjo Chicagoj karių veteranų (atsargos karių) tautinėje konvencijoje, kurioje buvo atstovų labai šiltai sutiktas ir rimtai išklaustyta pasakyta jo kalba. Visai priešingai atsitiko veteranų konvencijoje atvykusiam demokratų pakraščio partijos kandidatui sen. McGovern. Jis atstovų buvo sutiktas mandagiai, bet aiškiai pastebimai šaltai. Nors priešai kavo savo kalboje, kad jis Amerikos saugumo nepastatys į pavojų ir karinį pajėgumą ir stiprumą nesusilpnins, bet delegatai laikėsi šaltai ir jo tvirtinimui nesukėlė entuziastingų plojimų ar ovacijų.

kad yra sunku gauti iš kai kurių tradicinių demokratų pastovių šaltinių piniginių paramos-AFL-CIO darbo federacijos, turtingų pramoninkų ir žydų balsuotojų. Tačiau jis nepramato nenugalimų kliūčių, kurios tikrai pastotų kelią reikiamai sumai sukelti. Biudžetas numatytas \$ 25 milijonų, bet tikimasi pasiekti net \$ 30.

Marian Pearlmanas (vienas iš padėjėjų) pasakė, kad kai 1971 m. sausio mėn. McGovernas paskelbė savo kandidatūrą dar 18 mėn. prieš nominavimo suvažiavimą, jis išsiuntė

(Nukelta į 5 psl.)

JAV Prezidentūros Rūmai, paprastai vadinami Baltieji Namai, dėl kurių užėmimo kovoja demokratams ir respublikonams.

DEMOKRATAI SUSKILĘ IR PASIMĖTĘ

Demokratų partijos politikai, kaip sen. Fulbrightas ir sen. E. Kennedys tiek daug dirbo, kovojo, kad ne tik suskaldė partiją, bet priverė ir prezidentą Johnsoną atsisakyti kandidatuoti 1968 metų prezidento rinkimams antrą kartą. Kadangi prez. Johnsonas vykdė Amerikos išipareigojimus ir susitarimus, o P. Vietnamo

laisvę gynė sustiprintomis kariuomenės jėgomis, tai partijos liberalai, radikalieji krašto sluoksniai, "svetimų rankų" krašto "tarnai" turkšmu, demonstracijomis, gatvių kovomis ir mokslo įstaigų deginimu, turto naikinimo, įvykdė krašte visuomenės suskaldymą ir priveisė "patriotinių sąjūdžių" su Vietkongo ir Mao vėliavomis. Tiesa, kaip rinkimus pralaimėjo, sen. Humphrey 1968 m. Nixonui, tai partijos vadai liko buv. prezidentas Johnsonas. Tačiau demokratams, ypatingai 1968 m. pirmiųjų rinkimuose kovojęs sen. McGovern pradėjo sėti savo "nuosavos programos" sėklą ir partijos vardu skleisti kraštą, ypatingai kairiųjų sluoksnių eilėse. Jis atsisakė paklusti partijos drausmei. Ignoravo prez. Johnsoną. Ir 1972m. pirmiųjų partijos kandidatų prezidentus rinkti uose pasiskelbė pirmutinis.

SAVO VARDU PASKELBTA PROGRAMĄ PRIMETĖ PARTIJAI

Prezidentinių kandidatų demokratų partijoje atsirado nemažai. Pirmomis dienomis ir mėnesiais 9 prezidentiniai demokratų partijos kandidatai. Bet vėliau po vieną ėmė mažėti. Pagaliau liko tik 5. Gi rinkiminę kovą baigė 4. Tačiau partijos kovojęs metus, sulaukė McGovern "sustabdyti sąjūdį", buvo mcvoverninkų nugalėtas. Gi demokratų partijos konvencijos platformos paruošimo programa visuose komitetuose šaimininkavo McGovern masina ir smegenis, ką tik norėjo, tą padarė ir "priėmė" demokratų partijos vardu. Net reguliariai demokratų partijos nariai, kad ir žymūs ir įtakingi (kaip Chicago miesto burmistras), buvo iš konvencijos pašalinti, kartu su visuomenės išrinktais atstovais dalyvauti ir atstovauti Illinois valstijoje demokratų partijos konvencijoje, buvo pašalinti ir pasirinkti mcvoverninkų sąjūdžiui palankūs "atstovai" (save patys pasirinkę) ir konvencijoje dalyvavo ir už "demokratų partijos" kandidatą nuominuotą balsavo, kaip "teisėti" atstovai. Po Konvencijos teismas "balsavusių atstovus" suspendavo ir jau nuominuojant viceprezidentu Shriver dalyvavo teisėti Illinois atstovai, burmistras Daley vadovaujami. Demokratų partijos konvencija buvo ne partijos bet mcvovernistų, radikalų ir kairiųjų partijos pakraščio. Nei tvarkos, nei susiklausymo nebuvo. Visą tvarkę ir vadovavo, paskutinį žodį tarė McGovern rinkiminio štabo vadovai.

PARTIJOS PROGRAMA

Radikalai ir panaši ir socializmą primetama Amerikos demokratinei santvarkai. Amerikos stiprumas ir pajėgumas "baltos vėliavos iškėlime", nes kalbama apie gynybos biudžeto sumažinimą 30 milijonų dolerių. Amerikos išdavikams-dezertyrams skelbiama amnestija, o didvyriškai kovojusiems ir žuvusiems paniekiamai pamirštami. Ir visi kiti reikalai ir šventos teisės suniekiamos. P. Vietnamas išduodamas komunistams išskersti. Kariuomenė atitraukiama be jokių sąlygų per 3 mėnesius. Pasižada vykti ir maldauti Hanojus, kad paleistų karo belaisvius. Žodžiu, iš galingos ir pirmaujančios pasaulyje Amerikos McGovern padaro antros ar trečios klasės valstybę, pasirodusią klupčioti "taikos labui" visiems ir mal-

JAV Prezidentas Richard NIXON ir viceprezidentas Spiro AGNEW nuominuoti antram terminui.

KODĖL NIXONAS NEGALI BAIGTI KARO?

J. KADAGYS

Nixonas pastangomis, jo gera valia ir norais galima greičiau baigti Vietnamo karą, abejoti negalima. Jis daro viską ir išnaudoja visas priemones ir galimybes tam konfliktui garbingai užbaigti. Jo padaryti pasiūlymai priešui, jei jis tik turėtų gerų norų, būtų visai priimtini.

Dabar gi komunistai, matydami J. A. V. vyriausybės ypatingą norą ir pastangas tą karą užbaigti, laiko si iki paskutiniųjų, pakeldami, kad ir didžiausius nuostolius. Mat, jie nori prieš pasaulį išeiti ir iš šio karo su amerikiečiais, kaip ir anksčiau su prancūzais, laimėtojai ir atsiekti savo pagrindinį tikslą užgrobti P. Vietnamą ir visą Pietryčių Aziją. Laose, Cambodijoje ir Vietname jie vykdo formalią karinę agresiją. Thailande jie nuolat stiprina ir plečia partizaninę veiklą, kurią irgi bandys išvystyti į platesnio masto karo veiksmus. Todėl pagrindiniai komunistų paliaubų reikalavimai ir yra, kad Amerika atitrauktų visas savo karines pajėgas ir panaikintų karines bazes ne tik P. Vietname, bet visoje Pietryčių Azijoje. Be to, jie reikalauja nutraukti bet kokią karinę ir ekonominę paramą tiems kraštams ir ne tik neremti P. Vietnamo ir Cambodijos vyriausybę, bet padėti jiems jas nuversti ir ten sudaryti komunistams priimtinas -prokoministines vyriausybes, visai neatsižvelgiant ar krašto gyventojai to nori ar ne.

Aišku, kad joks nekomunistas ir garbingas žmogus, o to labiau, dabartinis Amerikos prezidentas, tokių taikos sąlygų priimti negali. Juk tai būtų aiškus išdavimas laisvės principų ir Pietryčių Azijos tautų ir komunistinę vergiją. Nesunku išsivaiz-

duoti koksten būtų keršto ir kraujo ištroškusių azijatiškų komunistų siautėjimas ir kiek milijonų ten būtų išžudyta, jei komunistai užgrobtų tuos kraštus.

Iki šiol, nežiūrint smarkiausių bombardavimų, komunistai Vietname vis dar tvirtai tebesilaiko ir vykdo naujas ofenzyvas netik P. Vietname, bet ir Cambodijoje. Tad ir nenoromis susidaro įspūdis, kad partizaniniame džunglių kare tie bombardavimai nėra jau tiek efektingi ir nelemia karo pergalės. Matomai, kad didelis procentas numetamų bombų, ypač fronto linijose ir tiekiimo keliuose, nepataiko į taikinius ir todėl tie bombardavimai neduoda reikiamų rezultatų. Kitaip, jau ten, pagal numestų bombų skaičių ir jų tonažą, nebūtų ko bombarduoti ir karas būtų senai baigtas.

Antras ir gal dar svarbesnis dalykas, kuris komunistus verčia iki paskutiniųjų laikyti ir jiems duoda daug vilčių, tai šiame krašte labai aktyviai ūgdomos prieškarinės nuotaikos ir varama plati propaganda už besąlyginį iš Vietnamo pasitraukimą. Ypač šiais rinkiminiais metais ta veikla čia yra nepaprastai sustiprinta ir išplėsta. Nekalbant jau apie šio krašto komunistus ir jų simpatikus, už nugarą besąlyginį iš šio krašto baigimą pasisako nemaža opozicija politikų, kongresmanų ir senatorių. Net buvęs vyr. prokuroras, artistės ir visokie kitokie raudonųjų "ambasadoriai" dabar bėga pas priešą į Hanojų ir ten, pamatę ne į taikinį nukritusią bombą, šaukia per priešą radiją, agituoja karus neklausyti vadų įsakymų, o grįžę vėl kaltina ir smerkia ne priešą, bet Amerikos vyriausybę, kad ji nebaigia karo, nekapituliuoja ir vis dar priešinasi komunistų agresijai. Gi liberalų rankose esanti spauda, radijas ir televizija su malonumu kartoja tokių minkštagalvių ir išgamų pareiškimus, plačiai aprašinėja Amerikos būtus ir nebūtus nusikaltimus, kad užtušuoti komunistų vykdomus žiaurumus ir jų agresiją. Š. Vietnamo bombardavimai, pagal jų pavyzdį pareiškimus, yra beprasmiški ir nehumaniški. Tačiau, kad prieš kelias savaites užėmę Quang Tri miestą komunistai išžu-

(Nukelta į 2 psl.)

Sąmokslas prieš žmoniją(2)

???...???...???

Vilius BRAŽĖNAS

"Aš nemaniau pareikšti abejonės, jog ILLUMINATIdoktrina ir Jakobinistų principai yra pasklidę Amerikoje. Priešingai, Niekas nėra tuomet labiau įsitikinęs, negu aš pats." George Washington (1798m.)

Kaip minėjome pereinamame straipsnyje, daugelis žmonių dėl įvairių priežasčių paneigia valstybinio bei tarp tautinio masto sąmokslą įtaką JAV ir pasaulio įvykių eigoje. Vieni tai daro neturėdami pakankamai informacijos sąmokslui buvimui įtarti, kiti, gal nedrįsdami sau tokios minties prileisti, tretį, įtikėję į visiško atsitiktinumo istorinę teoriją, ketvirtą - kadangi "intelektualų" tarpe madoje, nematyti, negirdėti, nekaltinti ir net nesiklausyti apie tokį dalyką kaip sąmokslas. Jeigu už Amerikos vyriausybės (apsiribojant tik šiuo kraštu) pastarųjų dešimtmečių sprendimų nestovi grupė sąmokslininkų manipuliuojančių abiejų didžiųjų partijų pagrindinių kandidatų parinkimą bei visos eilės vyriausybės politinę liniją, grupė siekianti tikslų priešingų Amerikos ir viso pasaulio laisvei ir gerbūviui, atrodytų nepaprastai sunku, o gal ir neįmanoma atsakyti į visą eilę klausimų sveiko proto ribose, nedaleidžiant masinės beprotybės epidemijos vadovaujančių žmonių sluoksniuose.

Kodėl, pavyzdžiui, kai žmonių nuotaikos to reikalauja, net du respublikonų kandidatai į JAV prezidentus (Eisenhower ir Nixon) prieš rinkimus žmonėms pažada "išvalyti State Departmentą", gi išrinkti jį dar labiau prišluokšlina subversyviais "liberaliniais", prosovietinę politiką susitęsusiems, valstybės saugumui nepatinkamiems "ekspertais"? Įsidėmėtina, jog prez. Eisenhower, vietoje išvalęs State Departmentą, pridengė jį imunitetu - neliečiamumu paskelbdamas "egzekutyvės privilegijos potvarkį", tuomet atidamas teisę Kongreso Vidaus Saugumo Komitetams apklausti valstybės tarnautojus subversyvinės veiklos reikaloje.

Jeigu nėra konspiracinės klikos, kas gi 1968 metais tiesiog, tenka gi pripažinti, išmetė iš pareigų vadina "galingiausią pasaulio žmogų" - JAV prezidentą Lyndon B. Johnson? Čia prisimena, kad juokaujama, jog ir vargšas Nikita Kruščiovas, grįžęs iš Soči vasarvietės Maskvon, sužinojo esąs "fairintas" - nušalintas iš pareigų, gal ne atsitiktinai tuoj po to, kai žibalo magnatas bei Chase Mangattan banko prezidentas ir (įsidėmėtina!) Council on Foreign Relations (CFR) pirmininkas David Rockefeller ką tik buvo atostogavęs Maskvoje. (Argi tai nėra pati natūraliausia vieta atostogoms (ne v) komunizmo mirtinai nekenčiamam ir (neva tai) prieš komunizmą atšiauriai kovojančiam super-kapitalistui - multimilijonieriui?..)

Jeigu nėra prezidentinius kandidatus atsiuojančios, iškeliančios ar susmukdančios, galingos rankos, kuriu būdu, lyg Stokovskio lazdelės diriguojamas simfoninis orkestras, New Yorko kapitalas ir žinių tarnyba bei Amerikos ir net viso pasaulio kairieji "intelektualai" (net ir raudonasis U Thant) 1964 metais su derintai susijungė į galingą propagandos chorą kandidatui į prezidentus Sen. Goldwateriui suniekti? Kodėl, kai šalia "establišmento" parinkti prezidentinės kandidatūros klounų, demokratų partijoje iškilo, kaip atrodo, CFR nekontroliuojamas kandidatas Gub. George Wallace, nebespėjęs jo pašalinti New York Times, CBS, NBC šmeižtų

kompanijos pagalba, prieš jį buvo panaudotos net kulkos? Gal todėl, kad kairiųjų multimilijonierių remiamas McGovern kalbėjo apie "turtų paskirstymą", turėdamas omeny tik vidurinėsios klasės "turtus"? Kad kalbėdamas apie mokesčių reformą ir taksų privilegijų (loopholes) panaikinimą įsidėmėtina nutylėjo apie didžiausią privilegiją, kuria naudojasi kaip tik "liberalai" - multimilijonieriai per fondacijas (Ford, Carnegie, Rockefeller ir kitas), kurios (atsitiktinai?...) finansuoja (neva tai prieš jų pačių patronus nukreiptą) anarchiją ir revoliuciją? Ar ne todėl, kad Gub. Wallace išdrįso nurodyti kaip tik šią galingųjų fondacijų priešamerikinę veiklą ir prėdu faktą, kad daugelis didžiaturčių jomis naudojasi mokesčių mokėjimo išvengti ir tuo pačiu galios krašte išsigyti, per jas išsigyti jis turėjo būti pašalintas?

Ar nieko nepasako tai, kad buvęs konservatyviu John F. Kennedy (net Sen. Joseph McCarthy rėmėjas) turėjo pasidaryti visišką "liberalų", kad įvykdžius šeimos troškimą ir tapus JAV prezidentu? Pareigose, kaip atrodo, įtikėjęs establišmento spaudos liaupsinimams apie savo paties populiarumą ir galią, buvo nužudytas griečiausia ty, kurių rankose buvo tikroji galia? Jeigu mūsų rinkta vyriausybė valdo kraštą ir daro sprendimus, kodėl tada tokį svarbų įvykį, kaip JAV prezidento nužudymą, netyrė kaip tik tam paskirti turį, žmonių rinkto Kongreso komitetai, o buvo sudaryta speciali komisija... pagal komunistų organo WORKER vedamojo pasiūlymą? Taip! Ant rytojaus po Kennedy nužudymo WORKER tokią komisiją pasiūlė ir net nurodė, kad jos pirminku turėtų būti... Earl Warren! ... Pasakyta - padaryta! Užtat mes ir šiandien dar tik spėjame kieno išakymu ir kodėl buvo nužudytas Amerikos prezidentas Kennedy.

Jeigu nėra vienos rankos, kuri už kulisiuose diriguoja įvairius JAV vyriausybės, kodėl nei demokratas Trumanas, nei respublikonas Eisenhoweris nesiekė pergalės Korėjoje, nežiūrint tuomet JAV turimo atominio monopolio, gi, vietoj to, apdraudė nuo sunaikinimo Jau upės tiltus, kuriais vėliau turėjo ateiti kiniečių divizijos amerikiečiams žudyti. Net aprūpino elektros energija Mandžiurijos karo pramonę ir aerodromus iš elektrinių šiaip Jau upės, Korėjos teritorijoje! Gal atsitiktinumas, kad sunkvežimis, įvažiuojęs į jo mašiną, užmušė Gen. Pattoną, norėjusį žygiuoti prieš Sovietus ir sustabdytą, kaip tik prieš jam pasitraukiant iš armijos, kad galėtų laisvai pasisakyti dėl JAV politikos Kodėl, tačiau, buvo nubaustas ir atstatytas Gen. McArthur siekęs pergalės Korejoje? Kodėl, ką tik nesenai, liko atstatytas ir pažemintas Indonezijos srities JAV aviacijos viršininkas Gen. John Lavelle už tai, kad saviems kariams ir sąjungininkams apsaugoti, pradėjo bombarduoti priešio telkinius jo paties teritorijoje dar jam galutinai invazijai nepasiruošus, tuomet priversdamas priešą pajudėti visu mėnesiu anksčiau, negu planuota, ir be jam reikiamų šarvuočių rezervų pritraukimo tuomi, kaip atrodo, sugrįždamas gal tarptautiniu mastu suplanuotą galimybę paklupdyti Saigono prieškomunistinę vyriausybę "be JAV vyriausybės kaltės"?... Įsidėmėtina tai, kad tampriai kontroliuojama žinių tarnyba nuostabiai susilaikė nuo sensacingumo Gen. Lavello atveju, i tai, kad Lavelle išvengė bylos kariniame teisme. Ar ne todėl, kad "establišmentas" ir jo lakina "liberalinė" žinva neseniai ne tik nustebino,

bet ir išgąsdino netikėta žmonių reakcija dėl Ltn. Calley bylos sprendimo?

Jeigu JAV vyriausybės tikrai kovoja prieš komunizmą, kodėl prieš jį nekovojo ir nekovoja čia pat, pašonėje, kur su juo galima susidoro ti per kelias valandas, gi siunčia sa vo vyrus ir medžiagas dešimt tūkstančių mylių į Azijos džiungles, kam karą galima ištęsti metų metais jei norima ir jei, kaip viešai kelių prezidentų pareikšta, nes nesiekiam pergalės? Jeigu nėra sąmokslonualinti Ameriką ir padėti priešui kovoti prieš mūsų pačių vyrus, kodėl prekiaujama su JAV priešu per jo rėmėjus, aprūpinant juos kompiuteriais, mašinomis, maistu, žaliavomis ir net... šautuvams valyti medžiagomis? Kodėl? Kiekvienas skaitytojas, tikriausia, gali išminėti dar visą eilę panašų "kodėl?", kuriuos atsitiktinumu ar "kvailumu" neįmanoma paaiškinti.

(Bus daugiau)

KODĖL NIXONAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

dė visus ten buvusius valdininkus ir apie 2000 civilių gyventojų, iskaitant moteris ir vaikus, kurie bandė, bet nesuspėjo pabėgti, tai nei tie Hanojaus lankytojai, nei liberalų spauda dėl to ašarų nelieja. Priešo barbariškų žiaurumų jie nemato, apie juos nekalba ir jų nesmerkia. Jų sąžinė dėl to yra visai rami, nes tai daro jų idėjos draugai. Atseit visi priešo veiksmai ir pati karinė agresija su visais azijatiškais žiaurumais prieš civilius gyventojus yra jiems pateisinama ir humaniška. Bet, jei Amerikos lėktuvo bomba ne vietoj nukrito ir pataikė į gyvenamą namą ar užtvanką, tai raudonųjų tarnai čia kelia didžiausį triukšmą. Tik paklauskite ką šneka Hanojaus kvietiniai svečiai, kaip artistė J. Fonda ir buvęs vyr. prokuroras R. Clark per priešo radiją ir grįžę namo kam jie tarnauja visai aišku. Žinoma, dabar čia neatsilieka ir šiemetinis demokratų kandidatas į prezidentus McGovern. Jis šioje propagandos srityje ima visus rekordus, o R. Clark jis žada paskirti, jei būtų išrinktas prezidentu, FBI įstaigos (Hooverio vietą) direktorium. Galime užtikrinti, kad Maskva, Pekingas ir Hanojus, kuriame jis net dvi savaites viešėjo, tam pasirinkimui 100% pritartys. Be to, visi žinome ir McGoverno kartojamas pažadas, kad jis jau inauguracijos dieną sustabdytų visus priešo bombardavimus ir per 90 dienų atitrauktų visas karines pajėgas iš Pietryčių Azijos, o po to pats vyktų į Hanojų ir ten maldautų belaisvių paleidimo. Ir štai tas žmogus, kuris pasiryžęs padaryti didžiausią patarnavimą komunistams ir dar pašliaužiuotų apie jų kojas, kandidatuoja į Amerikos prezidentus!

Nereikia abejoti, kad komunistai atydziai seka Amerikos prieškarinės nuotaikas, džiaugiasi skaičiumi ir uolumu šiame krašte, dantis sukanė laukia prezidentinių rinkimų ir MacGovern laimėjimo. Tad apie karo paliaubas iki rinkimų negali būti ir kalbos, nes tai labai pasitarinautų Nixono perrinkimui. Tą gerai supranta ne tik komunistai, bet ir šio krašto vyriausybės opozicija. Todėl nei vieni, nei kiti nenori, kad prieš rinkimus karas būtų užbaigtas. Jei Nixonas užbaigtų karą, jokios vilties opozicijai laimėti rinkimus nebūtų. Gi dabar pats pagrindinis opozicijos propagandos arklius kas ir yra Vietnamo karas, ant kurio taip tvirtai įsikibęs sėdi ir demokratų kandidatas McGovern. Be to, ir šiaip dauguma senatorių jau kelintą kartą nustatynėją karo baigtį.

Tūkstančiai Marquette Parko ir kitų artimų apylinkių gyventojai buvo susirinkę Marquette Parke protestuoti prieš pigių butų statymą šioje apylinkėje. Taip pat prot estavo ir prieš greitkelio pravedimą per tirštai apgyventas vietas.

Nuotraukų junginys P. Maletos

Aktyvūs visuomenės veikėjai vieno susitikimo proga. Iš kairės: architektas Albertas Kerelis, inžinierių ir architektų Chicago skyriaus pirmininkas, kun. dr. Jonas Kubilius, S. J., Dr. Gediminas Balukas, Fondo Tarybos pirmininkas, Vytautas Volertas, Lietuvių Bendruomenės JAV pirmininkas, Antanas Rėklaitis, dail. Adolfas Valeška ir Lietuvių Kultūros Muziejaus steigėjas ir savininkas Stasys Balžekas.

Nuotrauka V. Noreikos

KORĖJOS TAUTOS SUSIVIENIJIMO PASTANGOS

K. PAŠILYS

Prieš porą metų Š. Korėjos diktatorius Kim II Sung padarė pareiškimą, kad atėjo laikas Korėjai susivienyti be svetimųjų pagalbos, o laikas išlygins abiejų dalių vedamas skirtingas santvarkas ir puoselėjamas skirtingas ideologijas. Tada daugelis pamane, kad tai yra propaganda ar kitas paslėptas tikslas kirsti šinimui. Pranešimas buvo pamirštas pasaulyje, bet neužmirštas Korėjoje, ypatingai abiejų Korėjų dalių vyriausybės ir vienos ir kitos dalies atitinkamų įstaigų. Dabar, kada gegužės mėn. pradžioje, Pietų ir Šiaurės Korėjos vyriausybės pasiskelbė ilgą ir slaptą pasitarimų išdavą, pasirodė, kad viešumoje buvo kalbama apie "nepasiekiamus tikslus", ar fantazijas, slaptai buvo rimtai apkalbami abiejų dalių susijungimo reikalai ir priemonės bei būdai.

NUTARIMAI - DIDELE POLITINĖ STAIGMENA
Korėjos liaudies respublika (Š. Korėja) ir Korėjos respublika (P. Korėja) sutarė užmegsti telefoninius nuolatinius ryšius, vengti tarpusavio karo, atsisakyti karinės jėgos tautai suvienyti ir vesti tiesiogines derybas abiem krašto dalims glaudžiau bendradarbiauti bei sumažinti abiejose pusėse karines jėgas iki 100,000 vyrų. Aišku visiems, kad per ketvirtą amžiaus atsirado didelė praraja tarp tcs pačios tautos skirtingų santvarkų, kurių negalima

gimo datas, blokuoja karui vesti lėšas ir tuo pačiu duoda priešui daug vilčių ir varžo prez. Nixono pastangas karui baigti.

Ir štai koks gaunasi paradoksas! Komunistai dėl patirtų milžiniškų nuostolių karą baigti jau norėtų, bet šio krašto vyriausybės opozicija, norėdama iš to susikrauti ateitantiems rinkimams propagandos kapitalą, netiesioginiai verčia priešą karą tęsti bent iki po rinkimų.

Kai šiemetinis demokratų kandidatas McGovern žada, jei jis būtų išrinktas, besąlyginiai kapituliuoti, o tuo (ir tik tuo) jo pažadu galima tikėti, tai Hanojus yra priverstas dar palaukti ir jis palauks. Jei rinkimus laimėtų McGovern, tuo pačiu laimėtų ir komunistai. Jie laimėtų Vietnamo karą, Pietryčių Aziją ir pačios Amerikos į komunistinį socializmą žymų pastumėjimą.

Kai komunizmo simpatikai ir jo idėjų draugai jau taikosi į Baltuosius Rūmus, tai Amerikos patrijotai ir visi geros valios piliečiai jau turėtų labai rimtai susirūpinti šio krašto ir savo vaikų ateitimi. Tas jau aiškiai rodo, kad komunistų čia laisvai skleidžiami nuodai jau stumia ir šį kraštą į jų glėbį.

(Nukelta į 10 psl.)

**laisvoji
lietuva**

2618 WEST 71 st STREET
CHICAGO, ILLINOIS, 60629
Tel. 476-3371 ir 839-5531

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published by-weekly on Thursdays by Lithuanian Regeneration Association.

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Redaguoja Redakcinė Kolegija: K. Dirksis, St. Jakubickas, J. Juodis, Dr. V. Misiulis, J. Miškinis, K. Oželis, A. Rimas, K. Rūkas, V. Semaška, K. Tautkus, J. Virbalis ir P. Žižkus. Galimas leidėjas ir Kolegijos Pirmininkas V. Šimkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taisydo savo nuožiūra.

Redakcija veikia nuo 10 val. ryto iki 5 val. p.p. Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. v.v. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p.p.

Prenumerata metams 6 dol. Atskiras nr. 20 ct.
Subscription per year 6 dol. 20 ct. per copy

Du lietuvių memorandumai JAV Respublikonų Partijos Komiteto apklausinėjimuose

Ryšium su JAV Respublikonų partijos konvencija, prieš ją įvykusio se minėtos partijos Platformos Komiteto apklausinėjimuose centrinės lietuvių organizacijos JAV-se Komitetui įteikė atitinkamus lietuvių memorandumus.

ALT-Amerikos Lietuvių Tarybos vardu partijos komitetui ALT Pirmininkas dr. K. Bobelis memorandumą pavergtos Lietuvos reikalui pristatė š. m. rugpjūčio 15 d. Delegacijoje dalyvavo, be pirm. dr. Bobelio, ALT atstovas Vašingtone dr. J. Genys ir inž. E. Bartkus. Memorandumas buvo pristatytas užsienio reikalų platformos komisijai.

Rugpjūčio 16 d., Eltos žiniomis, minėti komisijai memorandumą pareiškimą įteikė JAV Liet. Bendruomenės Centro Valdybos vardu jos Valdybos nariai Aušra Mačiulaitė-Zerr ir vicepirm. dr. Antanas W. Novasitis. Šie atstovai pristatė ir antrąjį memorandumą-etninių grupių JAV-se reikalui. Zerr ir Novasitis rugpjūčio 16 d. liudijo Resp. Partijos platformos komisijos apklausinėjime etninių grupių identiteto JAV-se išlaikymo ir etninių grupių įstatymo administravimo reikalais. Adv. dr. Novasitis į Miami Beach vyko ir kaip Pensilvanijos Respublikonų partijos centrinio komiteto, kuriam jis priklauso, ats-

ALT-ba PRIMINĖ LIETUVOS PRIPAŽINIMO 50-JĄ SUKAKTĮ

Amerikos Lietuvių Taryba savo memorandume pradžioje nuosiū. džia padėkojusi, lietuvių kilmės patriotiškųjų lietuvių vardu, respublikonų vyriausybei ir partijai už kietą Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės rėmimą, toliau pareiškė nuomonę: šiais metais, liepos 28 d. minėjus 50-ją Lietuvos pripažinimo, iš JAV pusės, sukaktį, tai teikia gerą progą respublikonų konvencijai patvirtinti Partijos nusistatymą už visų, sovietų pavergtų kraštų ir Lietuvos, išlaisvinimą. Tai proga ir respublikonų valdžiai ir vėl pareikšti, jog ji pripažįsta Lietuvą ir tebetęsia teisingą Amerikos politikos kryptį nepripažinti sovietų agresijos padarinių bei tarptautinės teisės pažeidimo.

Amerikos lietuviai-toliau teigia-ma-savo patyrimu, sovietams įsigalėjus jų tėvynėje pasiremdami, skatina respublikonus ryžtingiau pasisakyti prieš komunistų infiltraciją bei jų pastangas kenkti šio krašto vyriausybei bei griauti demokratijos dėsnius. Komunistų režimas atnešė vergiją milijonams anapus geležinės uždangos ir tie žmonės geriau įžvelgia galimus pavojus bei sovietų naujamam metodui demokratijos pagrindams griauti.

SOVIETAi TURI ĮSILEISTI LIETUVON LAISVOJO PASAULIO SPAUDĄ

ALT toliau atkreipė dėmesį į tai, kad sovietams Lietuvą okupavus, ji atskirta nuo laisvojo pasaulio. Lietuvoje nėra laisvos spaudos ir į ją neleidžiama laisvojo pasaulio leidiniai. Kadangi Sovietų Rusija yra pasirašiusi Tarptautinės Pašto Sąjungos susitarimą, todėl ALT pageidavo, kad resp. partija savo platformoje įtrauktų pareiškimą, kuriuo sovietai turėtų laikytis Pašto Sąjungos taisyklių ir turėtų sutikti įsileisti bei garantuoti pristatymą Lietuvoje pašto siuntų-visų laisvojo pasaulio laikraščių, periodinių leidinių bei knygų.

PASIŪLYMAI RADIO RYŠIŲ, DIDELIŲ MUTŲ REIKALU

Toliau nurodyta, kad Lietuvos gyventojus žinios iš plataus pasaulio pasiekia per Amerikos Balsa(iš tikrųjų, dar ir per Vliko vedamą valandėlę Madride, per Vatikaną, Romą, Manilą, britų BBC, Free Europe ir kitais radijo keliais). Pasiūlyta, kad reikėtų pabrėžti ne tik to A. Balso svarbą, bet ir reikalą plėsti jo programą.

Bičiulis Dr. Vincas MISIULIS lankėsi Chicagoje, aplankydamas L.A.S. veikėjus. Taip pat lankėsi Laisvosios Lietuvos redakcijoje duodamas naudingų patarimų ir stipriai parėmė L. L. leidimą materialiai.

Kanados lietuviai nemažai užsiauna tabako auginimu. Čia matome apžiūrint mūsų bičiulio Rugieniaus tabako ūkį. Iš kairės: svečias iš JAV bičiulis Jonas Virbalis, ūkio savininkas Rugienius, neatpažintas ir St. Jakubickas, kuris anksčiau turėjo kelis tabako ūkius.

MASKVOS REPRESIJŲ GALIMUMAI OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Iš okupuotos Lietuvos turistų sluoksnių gaunasi išpūdis, kad okupuotoj Lietuvoj valdančiųjų ir prižiūrinčiųjų sluoksniuose, ryšium su paskutiniaisiais įvykiais krašte, jaučiamas aiškus nerimas ir nesusigaudymas. Nors vidinė informacija yra ribota, bet krašte pilnai žinoma apie Kalantos, Stonio, Andriūškevičiaus susideginimus ir jaunimo demonstracijas, areštus, sužeidimus, įkalinimus ir pasmerkimus. Pagrin dine prasme sovietinės įstaigos, nežiūrint kaip jos elgtųsi, yra pralaimėjimo pusėje ir pralaimėjusių būklėje. Kol kas iš užsienio turistų apsilankymai nesuvaržyti, vyksta pagal seną planą, bet valdantieji okupuotos Lietuvos sluoksniai yra susirūpinę, nes jaučia, kad Maskva "Lietuvos įvykius" atsimins ir tyloje nepraleis. Sovietinės įstaigos žino, kad atvykstantieji turistai, daugiau ar mažiau bendraudami su vietiniais, sužino užsienio reakciją ir daugiau atsitikimų okupuotoj Lietuvoje. Valdantieji sluoksniai neslepia represijų baimės. Nelaikiama pasikartojimų stalininių laikų represijų, bet, stebėtojų nuomone, sovietinė santarka negalės toleruoti jokių būdu tokių reiškinių ir įvykių, kokie buvo Kaune ir kiur šia vasarą. Valdantieji sluoksniai nesijaudina dėl žmonių susinaikinimo, bet su baimė sielojasi dėl kilusių dėlto riausių, jų malšinimo žiaurumu. Gyventojai sako, kad Kaunas turės pajusti, kad ir ne staiga, bet palaipsniui, naujus vėjus ir bandymus lietuviškąjį miestą atskiesti kitomis tautybėmis. Ir tas neaplenks administracinio aparato, pramonės, mokslo ir švietimo sričių ir institucijų. Kaune įvairių tarptautinių sporto varžybų metu jau seniai valdinės akims tekdavo daug rūpesčių ir nepasitenkinimo. Grįžusių turistų iš okupuotos Lietuvos žiniomis ir samprotavimu, tenka ten laukti suvaržymų išvykimui iš Lietuvos ir atvykimui iš Vakarų ir jų kontrolė bus sustiprinta ir sugriežtinta. Dauguma gyventojų ir turistų prileidžia, kad tenka laukti, jog karštusius įvykius Maskva palaidės taip: Pirmoji grupė-opportunista (patį mažąjį bijosi, kad reikalai ne pablogėtų ir asmeniškai nebūtų paliesti jų reikalai. Antroji grupė-dai kynta tariamųjų patriotų. Kabutė-

se jų neverta rašyti, nes jie yra pakankamai gudrūs ir atsargūs, bandantys karštusius įvykius sverti ir vertinti, turėdami prieš akis visos tautos tolimesnę išsilaikymą ar išsilaikymo galimybes, sverdami Margio atvejį, kad ir garbingą bei uždegantį, bet kažin ar turintį naudos mažai ir negausiai tautai už savo išsilaikymą. Trečioji grupė - visų tų, kurie jokių nuostolių nepaiso, žino, kad režimas nesileis į kompromisus, deda visas pastangas atkreipti savųjų ir svetimųjų dėmesį į padėtį okupuotoj Lietuvoje, nes nesitiki geresnių progų sulaukti, o progas tenka patiems su sidaryti. Toji grupė daugiau linkusi pasitikėti Vakarų opinija ir simpatijomis, kaip kompromisu ką nors geresnio sulaukti iš Maskvos.

Turistas

Bičiulis Jonas VIRBALIS atostogas praleido belankydamas L.A.S. veikėjus. Lankėsi L. L. redakcijoje ir turėjo pasitarimus su leidėju.

Tikslas

Jonas MIŠKINIS

Kiekvienas stropus ir sąžiningas nustatyto tikslo siekimas, tai yra išpareigojimas darbe. Tačiau tikslo siekimas turi būti suprantamas, aiškus, apibrėžtas ir gerai žinomas. Kaip ūkininkas žino, dėl ko jis sėja laukus, taip kiekvienas pradedantis ką dirbti, turi žinoti, kuriam tikslui tas darbas pradedamas. Visuomenininkas, dirbdamas, nustato sau artimiausiąjį veiksmo tikslą ir bendras siekimo idėjas. Jis, vadovaudamas artimiausią siekimo tikslą, suformuluoja prieš pradedamas dirbti, o asmenys, kurie rikiuojasi su juo dirbti, supažindinami su siekiamu tikslu, kad jieturėtų noro ir ryžto vienai ar kitai idėjai įgyvendinti.

Žodžiu, žmogus savo gyvenime turi turėti sau aiškų tikslą bent artimiausiam darbui. Jaunuolis gyvena ne savistoviai: prie tėvų, brolių, seserų ar artimųjų, turi nusistatyti tikslą savo asmens lavinimui kultūrinimui kol subręsta. Visuomenininkas planingai nusistato ką turi veikti per tam tikrą laiką savo darbo srityje. Apsilauki, kuris pradeda ką dirbti, turi nusistatyti sau darbo

tikslą, kad aiškiai žinotų ką nori dirbti ir ko siekia tuo darbu. Kiekvienas darbas, ar jis mažas ar didelis, kuris pradedamas, reikia numatyti per kiek laiko bus atliktas. Nustatant laiką, pradedamas darbas gali kartais būti vilkinamas, atidėliojamas ir ilgai užvilkinamas arba visai nebepadirbamas.

IŠTVERMĖ

Sakoma, kad lietuvis yra rimtas, lėtas, kartais naivus, bet tiesus, pastovus ir ištvermingas.

Visų unių laikais ir po jų kaimynai lenkai apgaudavę lietuvių. Didžiausia ir mums žalingiausia apgaule buvo mūsų tautos suskaldymas, atplėšimas tautos natūralių vadų-didžių ir bajorų nuo liaudies kamieno, jų nutautinimas ir sudemo realizavimas. Tikroji mūsų tauta, liaudis, politiškai ir ekonomiškai pavergtas, turėjo užsidaryti šimtmečiams samanotose pirkiose ir nešti sunkų baudžiavos jungą.

Atbudę iš amžių miego ėmė kurti savitą kultūrą, o laisve džiaugdamiesi, turėjom progos nusikratyti tuos neigiamus savo būdo bruožus su savybėmis, kurias lietuviai įgavo svetimiešiams bevergaudami, būtent: nerangumui, pasyvumui, nepasitikėjimu savo jėgomis.

DARBŠTUMAS

Apvaizda lėmė, kad okupantui pavergtos Lietuvą, mūsų tauta atsidūrė tragiškiausioje būklėje. Neteikę savo brangiausio turto - laisvės ir gimtosios žemės, turim vėl ryžtingai išugdyti tąsias savo būdo savybes, kuriomis senovėje lietuvių tauta buvo garsi, kurias, tačiau, priespaudų amžiai gerokai nusilpnino.

Negalvokim, kad esame nedidelė tauta. Bylą dėl Lietuvos atgavimo nulems ne skaičiai. Jeigu mes būsim ryžtingi, ištvermingi, vieningi, tai visvien laimėsime. Bet čia ne patsai klausimas, kada laimėsime. Tasai laimėjimas gali ilgai nusitęsti. Todėl ir turim ruošti ilgai kovai, užuot save raminę menkai tepagristomis viltimis. Čia pats svarbiausias dalykas, tai kad mes ištvertume savo pasiryžimuose. Juk tobulas tautos vieningumas savo didžiųjų tikslų besiekiant, ir tas vieningumas niekieno iš aukšto neįsakytas, nepriverstas, o tik savo laisva valia ir susipratimu ugdomas ir pasiekiamas. Tad labiau gerbkim vie nas kitą ir nedarykime iliuzijų!

Bičiulis Vytautas SEMAŠKA, L.A.S. Miami skyriaus pirmininkas, Laisvosios Lietuvos Kolegijos narys, aktyvus žurnalistas daug pasidarbavo padedant kitiems L.A.S. nariams įrengiant Respublikonų konvencijoje lietuvių kambarį. Plačiau bus paskelbta sekančiam L.L. numeryje.

"Idomus susitikimas"

Tokia antraštė atspausdinta š. m. liepos 8 dienos pavergtos Lietuvos leidžiamame savaitraštyje "Literatūra ir Menas" šitokia žinutė:

"Liepos 4 d. Kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių komitete įvyko susitikimas su Tarybų Lietuvoje viešintičiais jaunesnės kartos JAV lietuvių literatais - poete Vitalija Bogutaite, prozininku Kaziu Almenu ir literatūros kritiku Kęstučiu Kebliu. Susitikimą surengė LTSR Rašytojų Sąjungos poetų sekcija. Svečius susitikime dalyvavusiems mūsų poetams, literatūros kritikams bei žurnalistams pristatė "Gimtojo Krašto" vyr. redaktorius poetas Vacys Reimeris. JAV lietuvių ir Tarybų Lietuvos literatai pasiskaitė savo kūrybos".

Kęstutis Keblys, chemijos daktaras, yra JAV LB Tarybos narys ir neseniai LB Detroito apylinkės lietuvininkų mokyklos tėvų komiteto kuanime yra ir jo žmona, yra paskiestas mokyklos vedėjas.

K. Jurgutis

Bičiuliai Janina ir Juozas VALIŪŠAIČIAI aktyvūs ir nuoširdūs L.A.S. veikėjai ir rėmėjai. Valiūšaičiai perėjais metais sumiai buvo susižeidę ir ilgesni laiką gydėsi, bet dabar jau jaučiasi visiškai pasveikę.

PASKUTINIS JAM PATARNAVIMAS

K. ŪKANA

1972 m. vasario 24 d., Hot Springs Arkansas, mirė prof. dr. Konstantinas Račkauskas. Velionis palaidotas vietos R. K. Kalva rijos kapinėse.

1972 m. liepos 8 d. ant velionies kapo buvo atidengtas paminklas. 10 val. ryto šv. Jono R. K. parapijos bažnyčioje, už profesoriaus sielą, įvyko gedulingos pamaldos. Šv. Mišias atnašavo kun. dr. J. Sakevičius.

Iškilnėse dalyvavo abu profesoriaus sūnūs, Raimondas ir Rolandas, artimieji giminės St. ir S. Laniauskai ir Viktoras Degutis su žmona, sunkiose ligos valandose velionį globojusi Lucija Gudeliene ir beveik visi Hot Springs bendruomenės lietuviai.

Po mišių visi dalyviai nuvyko į Kalvarijos kapines ir čia kun. dr. J. Sakevičius pašventino paminklą ir pasakė momentui pritaikintą pamokslą. Prie kapo savo kalboje profesorius prisiminė Petras Balčiūnas. Paulė ir Petras Balčiūnai sergantį profesorį nuoširdžiai padėjo globoti ir slaugyti. Baigiant iškilmes visi dalyviai sugiedojo religinį mūsų himną "Marija, Marija..." Tai paskutinis, žmogui baigusiam šios žemės kelionę, patarnavimas.

Iš kapinių visi šventinimo iškilnių dalyviai buvo pakviesti į "Royale Vista" viešbutį pietums, kuriuose dalyvavo 62 asmens. Šie pietūs suruošti profesorius pageidaujant dar gyvam esant. Tai buvo jo paskutinė valia.

Paminklas iškaltas iš vieno gabalo Vermonto mėlino granito. Abi pusės paminklo šlifotos ir priešakyje įmontuota velionies fotografija. Apačioje vienoje pusėje įgraviruota stilizuotas kryžiuokas, o antroje - Gedimino stulpai. Tarp šių emblemų įrašyti Lietuvos Himno žodžiai: "Ir šviesa ir tiesa mūsų žingsnius telydi". Tai gražiausias Hot Springs kapinėse paminklas, kuris ne vieno praivio atkreipė į save akį ir velionis nebus taip vienišas. Kasmet užomaronais lėks žveng-

dami pavasariai, ant kapo žydės gėlės ir velionis lenks savo galvutes, retkarčiais nutūps pilkoji kapinių giesmininkė ir ji sveikins savąją giesmę, primindamą toli paliktą, Nemuno pakrančių lakštutes. Ar ti jo kapo išlisi to paties likimo draugas Aleksas Jucas ir jiedviems nebus taip gūdu, nebus taip ilgu, taip toli nuo paliktųjų namų.

Velionis gimęs Kaune 1905 m. liepos 2 d. Mokėsi Kauno "Aušros" gimnazijoje. Teisės ir politinius mokslus studijavo Paryžiaus, Romos ir Berlyno universitetuose. 1946 m. Paryžiuje gavo teisių daktaro laipsnį.

Nepriklausomybės laikais buvo Valstybės Tarybos referentu, vėliau nariu. Teisiniu patarėju dirbo Seimo komisijose, Ministerijų Kabinete, Užsienų Reikalų Ministerijoje ir dalyvavo tarptautinėse konferencijose. Dėstė Vytauto Didžiojo universitete.

1944 m. su banga politinių pabėgėlių, gerai pažindamas kruvinas bolševizmo rankas, pasitraukė į laisvuosius vakarus. Nuo 1948 m. iki pensijos profesoriaus Fordhomo universitete, New York'e ir dėstė konstitucinę ir tarptautinę teisę.

Spaudoje yra paskelbęs daug mokslinių straipsnių ir parašęs studiją apie Lietuvos konstitucijas.

Išėjęs pensijon profesorius apsigyveno ramioje Hot Springs vasarvietėje.

Profesorius mėgo gamtą ir jos kūriniuose rado gyvenimo džiaugsmą. Žmonės, kurie pavasario žieduose išžiūri gamtos paslaptis; žmonės, kurie girių simfonijoje girdi pasaulio Kūrėjo balsą; žmonės, kurie audroje mato Dievo galybę-dvasios milžinai. Toks buvo ir velionis profesorius.

Kiekvienas gyvas padarėlis instinktyviai bijo mirties. O žmogus, būdamas protingiausias Dievo tvarinis, žino, kad tikrai jį ateis. Ir toji mintis visiems kelia nerimą ir verčia prisiminti amžinybę. Profesorius gaivališkai norėjo gyventi, bet žinodamas savo nedalią galvojo apie mirtį ir jai ruošėsi. Jis kruopščiai sutvarkė savo palikimą ir neužmiršo lietuviškų reikalų: \$ 2.000 paliko Brazilijai bylai ginti, \$ 2.000 Lietuvių Enciklopedijos leidyklai ir tam tikrą sumą Lietuvių Fondui. Įsijungęs į mūsų kolonijos gyvenimą buvo nepakeičiamas patarėjas ir ramstis mūsų bendruomenės veikloje. \$ 500 jis paliko Hot Springs lietuvių bendruomenėi ir radijo pusvalandžiui.

Gili pagarba ir padėka tenka Lucijai Gudelienei, kuri sunkiose profesoriaus kančios ir nelaimės dienose, beveik atsižadėjusi savęs, kantriai velionį slaugė, jį lydėjo iki paskutinio atodūsio. Tai lietuviškos širdies ir didžios dvasios paskutinė paslauga, skaudžiai kentėjusiam iškiliam mūsų tautos sūniui.

Profesorius Dr. Konstantino RAČKAUSKO antkapis.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

Naujoje vietoje
2618 West 71 st. St., Chicago,
ILL. 60629

Tel. 737 - 5149

Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais

A. a. Anicetas BUBELIS mirė š. m. rugpiūčio 3 d., sulaukęs 97 metų amžiaus. Nuo pat jaunų dienų buvo vienas iš aktyviausių tuo laiku draudžiamos lietuvių spaudos platintojas.

A. a. A. BUBELIS į Ameriką atvyko 1905 m., laikinai apsigyveno Racine, Wis., kiek vėliau persikėlė į Chicagą, Roselando apylinkę, kur greit įsijungė į lietuvišką veiklą, lietuvių spaudos platinimą. Ilgus metus buvo LRKSA 33-čios kuopos pirmininkas, Balfo 57 skyriaus vienas iš steigėjų, ilgametis Balfo sekretorius, apskr. valdybos narys, revizijos komisijos pirmininkas, Lietuvių bendr., Švento vardo ir kitų organizacijų aktyvus narys. Po karo atvykusiems tremtiniais pasakoje, kaip jie pirmieji emigrantai, kūrė lietuvišką parapiją, draugiją, statė bažnyčias, tikėdami, kad jose lietuviškas žodis skambės per amžius.

DURYS - LANGAI

Įvairių spalvų ir kainų.

Geležies turekliai ir "aluminum" "sliding".

Naujausi balto emalio ir "stainless steel" žemėiniai langai.

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui. Nerūdijanti ir nereikia dažyti.

TVOROS - STOGELIAI įvairių medžiagų ir spalvų.

KOSTAS BUTKUS

TEL. - PR 8 - 2781

A & L INSURANCE AGENCY Income taxes
Real Estate - mortgage loans, 4645 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
60609 - Telef. Nr. 523 - 8775 Notariatas

Aleksas LAURAITIS

SAVININKAS
Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, nenutraukiamų pajamų, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.
PILDOME INKOMTAKSŲ BLANKUS

TRYŠ ŠEIMOS GENERACIJOS APTARNAUJA MŪSŲ KLIENTUS!

CHRYSLER
\$3,398.00

1972 PLYMOUTH "DUSTER"

BALZEKAS MOTORS
CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
STATION WAGONS

4030 Archer Avenue Tel. VI 7-1515

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

Neribota garantija iki susidėvėjimo. Ratlankiai (Wheels)

Taip pat atliekamas ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro reguliavimas (tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas ir kiti patysymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59 Str., Chicago, Illinois, 60629.
Telef. GROvehill 6-7777. Val. kasdien 7 v. r.
- 7 val. vak., šešt. 7 v. r. - 3 v. p. p. Sekmadien
- uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas Mikas ČESAS

Bičiulį JONĄ VIRBALĮ ir jo mielą seserį D. GATAUTIENĘ su šeima, jų mylimam broliui

A. A. Antanui VIRBALIUI

pavergtoje Lietuvoje mirus, giliai užjaučia -

ANĖLĖ ir ALFONSAS ŽIEDAI

A. A.

Antanui VIRBALIUI

Lietuvoje mirus, jo broliui bičiuliui J. VIRBALIUI, sesutei D. GATAUTIENEI su šeima ir artimiesiems reiškiau nuoširdžią užuojautą

Dr. Vincas MISIULIS

Mielam broliui

A. A.

ANTANUI Jonui VIRBALIUI

mirus, bičiuliui sesutei

D. GATAUTIENEI su šeima ir artimiesiems reiškia-
me gilią užuojautą ir kartu liūdime.

L. A. S. DETROITO SKYRIAUS VALDYBA

Broliui

A. A.

Antanui VIRBALIUI

Lietuvoje mirus, mieliems

D. GATAUTIENEI ir J. VIRBALIUI
reiškiame gilią užuojautą.

Janina ir Juozas VALIUSAIČIAI

Gėlės
VESTUVĖMS, BANKETAMS, LAIDOTUVĖMS IR
KITOKIOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 West 63 rd Str., Chicago, Ill. 60629
Gene & Barbara DRISH
Tel.: 778 - 0833
778 - 2424

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6945 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9800

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
- TEVAS IR SŪNUS -
TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS:
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-8672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 974-4410
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 5-5572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1188 - 1138
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

KUR VESTŲ McGOVERN LAIMĖJIMAS

P. ŽIČKUS

Kas galėtų atsistoti ir kur galėtų nuvesti George McGovern rinkimų laimėjimas?

Matėme demokratų konvenciją Miami, Floridoj. Paprastai mes nekreipiame dėmesio į tokių konvencijų priimtas partines platformas-pragramas. Jos yra tik mados ir pažadų reikalai, kaip geriau suvilyti balsuotojus. Kiek žinome, nei vienas Amerikos prezidentas nesilaikė priimtų programų, o daro taip, kaip jis išmano.

Nei respublikonai, nei demokratų neturi savo partijų programų: ko jos siekia ir kaip manotvarkyti valstybės vidaus ir net užsienio reikalus. Prezidentas su savo patarėjais ir ministeriais nutaria ką, kur ir kaip reikia daryti. Patarėjai irgi yra tik patarėjai. Vienas prezidentas daugiau priima dėsines jų patarimus, o kitas - daro grynai pagal savo išmanymą.

Negalėtume pasakyti, kad McGovern turi labai stiprų stuburkaulį. Jo patarėjai turi jam labai daug įtakos. Pirminiuose rinkimuose jis siūlė, kad nedirbanti šeima iš keturių asmenų metams gautų pašalpos iš valdžios išdo po \$6500. Kitaip sakant, paversti valstybę nedirbančiais. Juk kas gali norėti dirbti, jeigu jam nedirbant siūloma tiek daug. Juk dirbantieji turėtų dirbti ir už visus tinginius ir dar už tingėjimą jiems mokėti iš savo uždarbų. Jau dabar kraštas turi dešimtis milijonų tokių tinginių, kuriuos mokesčių mokėtojai privalo išlaikyti. Pagal McGovern siūlymus, visi virstų tinginiais ir nedirbančiais, o tada kraštas atsidurtų anarchijoje. Kai dauguma padėjo šaukti prieš jo tokį planą, jis padarė žingsnį atgal ir to klausimo nebelietė ir neįrašė į savo darbų platformą. Tačiau nepaneigė, kad išrinktas prezidentu to nedarys.

Kalbėjo, kad visą Amerikos kariuomenę gražins į Ameriką (atseit, paliks laisvę komunistams), bet atsisakė balsams, kad jis nori atsisakyti kariuomenės, savo pasakymą kiek pakeitė. Kol Amerikos belaisviai nebūsią gražinti, jis truputį kariuomenės paliksįs Thailande. Tačiau savo kalboje po nominacijos sakė: "Amerika, grįžk namo, Amerika, grįžk namo".

Pirmiau reikalavo legalizuoti abortus ir narkotikus, bet kada atsirado gausūs šauksmas, tuo klausimu irgi nutilo. Svarbiausia būti nuolatiniam, o tada laimėti rinkimus. Tuos du tikslus pasiekus, gali daryti

tik ką tik nori.

Mes nesakome, kad McGovern yra komunistas, nes to nežinome. Mes tik matome, kad visi jo darbai ir kalbos veda ta kryptimi ir prie Amerikos susilpnimo. Reiškia, pirmiausia reikia privesti kraštą prie anarchijos, o tada žinome, kas atsisakė valdžios.

Mes prisimename 1926 metų rinkimus Lietuvoje. Nei viena partija nesurinko reikiamos daugumos, kad galėtų sudaryti valdžią. Liaudininkai, socialdemokratai ir visokie kiti sudarė koaliciją, o tada ir valdžią. Prezidentas dr. Kazys Grinius buvo idealus žmogus. Jis tikėjo ir pasitiko visais. To tikėjimo pasekoje kraštas atsirado ant bedugnės krašto. Tik patriotų lietuvių perversmas išgelbėjo nuo tos katastrofos. Nuvirstieji to nenori pripažinti ir smerkia perversmininkus. Jie sakė, kad jokio pavojaus nebuvo. Lietuvo-

Kūrėjas savanoris Jonas GAIDELIS šiomis dienomis atšventė 73 metų amžiaus sukaktį. Kadangi jis yra nuoširdus patriotas, susilaukė daug sveikinimų, tarp kurių buvo ir abiejų vyskupų. Jis yra nuoširdus Laisvosios Lietuvos rėmėjas, kiekvienais metais į stambesnę auką paremdamas. Nors kaip savanoris galėtų gauti Laisvąją Lietuvą ir nemokamai, kaip yra siunčiama ir kitiems kūrėjams savanoriams. Šia proga L. L. Redakcinė Kolegija nuoširdžiai suakutvininką sveikina ir linki dar ilgus metus būti sveikam ir judriam.

je komunistų leidžiamas laikraštis "Gimtasis Kraštas", aprašydamas prof. A. Voldemaro bylą, tarp kitko rašo, kad komunistai jau turėjo planą paimti valdžią Lietuvoje į savo rankas ir tam jau buvo veik pasiruošę. Taigi tik perversmas nuo to išgelbėjo.

Kuboje Fidel Castro daugelio amerikiečių ir net kubiečių buvo laikomas vaduotoju nuo Kubos bėdų ir net vadinamas Jurgiu Washingtonu. Kai kubiečiai ir amerikiečiai patikėjo tokia propaganda, matom kas atsitiko su Kuba.

Paskutiniuose Čilės rinkimuose Allende ėjo su darbininkais ir sakėsi kovojąs už jų reikalus. Kai buvo išrinktas, jis Čilę vedė į komunistinį režimą. Dabar ir ten žmonės pamatė ir susiprato, todėl vietiniuose mažuose rinkimuose jau nebebalsuoja už jo kandidatus.

Vokietijoje Hitleris atėjo į valdžią irgi rinkimų keliu. Tada matėm ką jis išdarinėjo su kitų grupių žmonėmis ir net kitomis valstybėmis. Hitleris ir Stalinas buvo tokie pat velniai ir siekė to paties: paversti visą pasaulį savo vergais.

Senatorius McGovern duoda panašius pažadus, kaip anie visi. Į jo štabą susirinko visi tie, kurie degina Amerikos vėliavas, o iškelia komunistines. Pas jį dirba ir visi tie, kurie nori nuginkluoti Ameriką, panaikinti kariuomenę, policiją, nebausti kriminalistų.

Kur tokiu keliu būtų nueita, jeigu jie atsisrųtų prie valdžios? Atsakymą patys skaitytojai gali pasidaryti.

The Boston Globe laikraštis savo vedamajam liepos 26 d. rašė, kad McGovern neturi pakankamo supratimo apie ekonomiką ir daugelį kitų kraštą liečiančių svarbių reikalų. Jam esą reikia dar daug išmokti. O tas laikraštis yra vienas iš liberališkiausių ir remia visus liberalus.

Mums atrodo, kad McGovern neturi jokios programos, o tik nepaprastai nori tapti Amerikos prezidentu. Todėl jo kelias ir kaina patekimui į Baltuosius Rūmus jam visai nesvarbūs, svarbu ten patekti, o tada ar neatsiras dr. Griniaus padėty.

KAS AUKOJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

tinėjo galimiams aukotojams laiškus, prašydamas kiekvieno asmens paaukoti kas mėnesį po \$ 10,00. Tuo jau buvo gauta \$ 325,000, kurių jau pakako pirminei veiklai pradėti.

Ši gerai pasisekusi pastinė rinkliava yra žinoma kaip prezidentinis klubas. Tesėsi tol, pakol buvo surinkta tarp \$ 2-3 milijonų iš 5,000 aukotojų.

Anksčiau prezidentiniai varžovai manė, kad pašto laiškais prašinėjimai per brangūs ir nepageidaujami. Nepaisant minėtų aplinkybių, McGovernas tokį darbą pavadė apsikriant advokatui Morris Dees iš Montgomey, Ala. Pastarasis parodė daug energijos, sumanumo ir sugebėjimo tokioms rinkliavoms praversti, nes anksčiau buvo vykdęs paštinės rinkliavas.

Į pinigų rinkėjų eiles įsijungė ir Los Angeles pramonininkas Miles Rubinas. Jis siekia gauti aukų iš didžiųjų aukotojų, ypatingai iš tų, kurie nusisuko nuo McGoverno dėl jo pasukimo į kairę.

Kaip šios ir kitos pastangos veikia? Kol kas laikoma didžiausioje paslaptėje, Washington. Slėpti yra kas, nes į paslaptinę pinigų telkimą įsijungė "raudonieji ir mylimieji".

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Planuame ir vaikojojame visų rūšių grindis
J. BURNYS, Tel. RE. 7-5108

Heating Contractor
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning - į naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymo boilerius, turulius ir leidimus dirbti mieste bei užmieste. Darbas atliekamas greitai ir šviningai. Apakalavimas nemokamai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago, 60609
Telefonas VI 7-3447

A. VILIMAS MOVING
Apraustas perkraustyti
Ivairių atstumų
823 WEST 34th PLACE
Tel. FRontier 6-1882

Lietuviai žygiuoja Tautybių Sąjūdžio Pavergtų Tautų demonstracijoje, kurioje dalyvavo apie 5.000 žmonių. Lietuvių grupė buvo 4-ji savo gausumu.

kurių pavardžių ar organizacijų paskelbimas nepasitarnautų McGovernui išrinkimui. Tokie šimtaprocentiniai remėjai: SDS, hippiai ir kitos panašios organizacijos nesėdi rankų sudėję. Jie jį rėmė Miami Beach, remia ir toliau. Patys aukoja ir renka aukas iš tik jiems žinomų šaltinių.

Hanojus viešai remia jo išrinkimą, nes jo kasdieninė propaganda Amerikoje ir palaikymas ryšių su Paryžiaus derybų atstovais nemažai duoda vertingos propagandos Vietkongo komunistams. Svarbiausia dovana yra paaukojimas P. Viet namo komunistams. Tokia akcija turėtų būti gerai apmokama, nes komunistai niekad nesigaili pinigų perversmams ir kitoms suirutėms organizuoti kituose kraštuose.

Maskva ir Pekinas laikosi santūriai ir "išrodo nuošalius". Bet argi jie nenorėtų matyti Amerikos prezidentu sau artimą žmogų? Tokia taktiką ir Maskva ir Pekinas jau yra gerai įrodę kitų valstybių užgrobumą ar perversmų keliu ten patatę komunistines valdžias. Kas drįstų tvirtinti, kad ir jie per savo agentus neremia aukomis?

Į aukoms telkti ratą įsijungė ir filmų artistas Warren Beatty. Jis jau laike pirmųjų rinkimų suorganizavo iš palankių McGovernui ekrano ir scenos artistų koncertus. Visą pelną jie atidavė McGovernui išdui. O raudonų ar paraudonavusių artistų ne tik Hollywoodo, bet ir visoje Amerikoje netrūksta.

Kitas pinigams telkti žaidimas yra prekių pardavinėjimas. Šis turi ryšio su McGovernu vardu, nes pardavinėjami marškiniai, skrybėlės, sagės ir daugybė kitų panašių prekių su jo pavarde. Tačiau "Million Member Club" ir "Special Gifts" yra pagrindinė priemonė aukoms telkti.

Kimelmanas, kuris yra centrinis asmuo McGoverno veiklai paruošti, šaudo įtaigojimais, kad McGovern mokesčių, užsienio politikos ir gynybos pranešimai patraukė labai daug politinių aukotojų. Bet jis ne, pranešė šių "atpirkimo ožių" pavardžių. Nenurodė ir kokią aukotojų grupę atstovauja.

Tiksliai nustatyti McGoverno aukų rinkėjų teigimus neįmanoma. Jie operuoja bendrybėmis, abejotinais daviniais ir neįrodytais šaltiniais. Pvz., sen. John Tunney sakosi, kad 1970 m. pirminiems rinkimams parūpino \$ 500,000 ir 1972 m. iš Los Angeles, Hollywoodo ir Beverly Hills žydų aukotojų surinko \$ 1,7 milijono.

Tačiau žurn. James Cary rašo, kad žydų bendruomenė aiškiai laikosi šaltai ir abejingai McGovern atžvilgiu. Jie baiminasi, jei jis bus išrinktas ir ištesės savo pažadus, tai labiausia nukentėtų turtingieji žydai, nes didžiosios įmonės, šėrai ir kita pramonė yra jų rankose.

REIKIAVIKAS. - Sovietų delegacija, globojanti Spasskį, paskleidė gandus, jog amerikiečiai panaudojo elektroninius įrengimus ir tam tikrus chemikalus, kad paveiktų Spasskio galvą, kad jis negalėtų susikonsultuoti ir šachmatų lošimų, nelaimėtų. Tie "pavojingi įrengimai" esą, gali būti įmontuoti šviesose ir Fisherio kėdėje, dėl kurių Fisheris taip atkakliai kovojo ir jam buvo įtaisyta ar atgabenta iš New Yorko. Sovietų atstovai pareikalavo, kad būtų iširta salė, ar tikrai nieko nėra įrengta.

Amerikiečiams tai sukėlė daug juoko ir vienas jų paklausė: "Kas gi gali dabar apieškoti ir ištirti? Gal KGB?" Fisherio biografas Frank Brady sako, kad tai pati keisčiausia rusų priekabė, kad pateisintu Spasskio pralošimą. Rado tik dvi negyvas muses.

NAUJAS KREMAS

PAGAMINTAS IŠ MIELIŲ IR NATURALIŲ ALYVŲ. Minkština odą, švelnina raukšles. Tinka dienos ir nakties metu moterims ir vyrams po skutimosi.

Kaina \$ 3.95 pridėdant persiuntimui 50 ct. Gaunamas -

HEALTH WISE NUTRITION

adresais: 451 Fulton St., Troy, N. Y. 12180 ir 16228 Haviland Rd., Linden, Mich. 48451

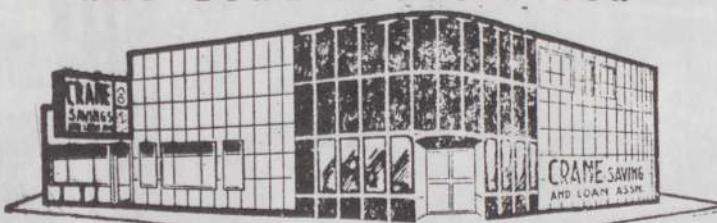
LYDIA'S HEALTH FOODS

Natūralūs vitaminai-proteinai. Įvairiausios gydamos žolės - arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitos stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

Savininkė: **Emilija Dudėnienė**

2439 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. 737 - 8931

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. Lafayette 3-1083

NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILAMS

5%
on investment account

6%

mokama dviejų metų certifikatams. Mažiausia \$5,000 ar daugiau

Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.

Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome apsilankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto - 8:00 vak.; Antradi. ir penktadienį 9:00 ryto - 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto - 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

NORMAN BURŠTEINAS, kailių krautuvė

ir SIUVYKLA, 185 No. Wabash (kampas Wabash ir Lake Street), II-ras aukštas. Atidara kasdien: 9 val. ryto iki 6 val. vak.; pirm. ir ketv. iki 8 val. vak.; šeštadienį iki 4 val. ir kitu laiku susitarus.

Tel. 263-5826 ir buto 677-8489
Kalbame lietuviškai

PALANGOS restoranas

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS

NAMIE GAMINTAS MAISTAS

Greitas ir mandagus patarnavimas. Prašome atsilankyti

Kasdien atidaryta: nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak.

Pirmadieniais uždaryta

6918 SO. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60636

GROVEHILL 6-9758

Seigan's

VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ

4640 South Ashland Ave. Tel. YArds 7-1272

Atidara vakarais: pirmad., ketvirt., o kitomis dienomis iki 6 val. vak. HARRY SEIGAN kviečia visus vyrus ir jaunuosius atvykti ir įsitikinti, koks didžiulis yra pasirinkimas rūbų rudens ir žiemos sezonui, geriausių firmų, kaip Groshire, Botany "500", Phoenix ir kt. naujausios mados.

KĄ TIK GAUTĄ IŠ ITALIJOS KOSTIUMŲ, MARŠKINIŲ IR KITOKIOS APRANGOS

Pirkę pas mus drabužius, būsite patenkinti, nes mūsų siūlojami čia pat vietoje jums pritalkins ir nieko už tai nereikės mokėti. Visos berniukų aprangos gaunamos įskaitant stambius (husky).

AR REIKALINGOS BENDRUOMENĖS- SPAUDOS IR RADIO DIENOS?

Jurgis JANUŠAITIS

Rugsėjo mėn. 15, 16 ir 17 dienomis Tabor Farmoje renkasi Lietuvos Bendruomenės, Spaudos ir Radijo žmonės pasikalbėti gana rimtais klausimais. Susibūrimui atėjant kai kas kelia klausimą: ar verta tokias dienas ruošti ir kokia iš tokių pokalbių nauda?

Atsiminkime, kad gyvename išsivijoje, skirtingose sąlygose, apsupti svetimųjų įtakų. O kiekvieno lietuvių tikslas-kuo ilgiausia išlikti gyvu lietuviu, išlaikyti lietuvių kartas ir ateityje.

Spauda, savas radijo yra gyvybiniai šaltiniai ir gyvosios arterijos gaivinančios ir maitinančios visą lietuvių šakotą gyvenimą. Tik išsivaizduokime, kas nutiktų, kad šandien sustotų šie lietuviškieji laikraščiai, žurnalai, nutiltų radijo valandėlės? ! Apie tai, manau, šandien net nepamąstome.

Kol lietuvių namus lankys spausdintas lietuviškas žodis, kol klausysimės lietuviškųjų radijo valandelių, tol lietuviškasis gyvenimas liks gyvas.

Tad šiandien mums ypatingai svarbu atviromis akimis pažvelgti iš dabarties į ateitį. Pažvelgti realiai ir kokios galimybės būtų ateityje išlaikyti savą spaudą ir radijo valandėles.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdyba, susitarusi ir glaudžiai bendradarbiaudama su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba paruošė šiam susitikimui ir programą. Šio susibūrimo lyg ir šūkis būtų: Matydami dabartį, žvelkime į ateitį. Tai tų dienų pagrindinė mintis ir pagrindinė paskaita, kurią skaitys žurnalistas ir rašytojas Vytautas Alantas.

Šiame žodyje, atrodo, bus įžvalgiai pažvelgti į dabartinį mūsų gyvenimą-kas taisytina ir girtina, kas peiktina. Iš šios analizės iškils patys opiausi mūsų spaudos ir Lietuvos Bendruomenės konkretūs uždaviniai.

Kaip LB reikalinga spauda, taip ir spaudai reikalinga Lietuvos Bendruomenė, reikalingas kiekvienas lietuvis.

Tad toks pokalbis, manyčiau, labai svarbus ir reikalingas. Gi jeigu Spauda ir Bendruomenė atvira širdimi ieškos būdų užtikrinti išsivijos lietuvių egzistenciją, savaime suras ir priemones kaip viena kitai turės talkinti, padėti.

Gyvas lietuviškas žodis radijo bangomis taip pat būtinas. Juk tai greita susipažinimo priemonė, greitas žinių perdavimas. Susibūrimas ir ši tema bus gliaua panagrinėta. Tam ruošiasi kun. K. Pugetius ir Bendruomenės bei Spaudos Radijo žmonės bus pristatytos lietuvių radijo valandelių problemos. Po šios paskaitos radijo žmonės turės atskirus pokalbius savomis problemomis.

Dar viena įdomi tema: Mūsų spaudos įtaka okup. Lietuvai. Šiuo klausimu kalbės žurnalistas Vincas Rastenis ir kiti šią sritį darčiau pažįstą asmenis.

Lietuviškajai spaudai būtinai reikią aiteityje naujų, jaunų spaudos bendradarbių. Ir Bendruomenės - Spaudos ir Radijo dienose šis klausimas taip pat užims neįsiskutinę vietą. Jau dabar LŽS-gos Centro Valdyba rūpinasi jaunųjų spaudos bendradarbių ugdymu ir yra tam tikslui įsteigusi Daužvardžio fondą. Šių dienų metu jaunieji atvirai pasakys, kodėl mūsų jaunimas neskaityto lietuviškosios spaudos.

Čia suminėti klausimai, paviršutiniškai žiūrint, atrodo, lyg ir daugiau bendrinio pobūdžio, tačiau esmėje jie gyvenimiški ir reikalingi platesnio, gilesnio Lietuvos Bendruomenės, Spaudos ir Radijo žmonių bendro aptarimo.

Žinoma, iš tokių susibūrimų nereikia laukti stebuklų ar kažko ypatingo, tačiau esmėje bendri, nuoširdūs ir atviri pokalbiai rūpi mai k klausimais būtini ir svarbūs. Gera valia, bendrai dirbdami galėsime atsiekti daug daugiau įvairiose gyvenimo šakose, tvirtės ir ilgus metus išsilaikys pati Lietuvos Bendruomenė ir tuo pačiu užtikrinsime šviesę ne ateitį ir lietuviškajai spaudai bei radijo valandėlėm.

Šiame Bendruomenės-Spaudos ir Radijo žmonių suvažiavime, šeštadienio vakare, įvyks mūsų Veiksnių atstovų susitikimas su spauda-atseit Spaudos konferencija, kuriai vadovauti pakviestas rašytojas Liūdas Dovydenas. Ši konferencija, reikia manyti, taip pat būsianti įdomi ir naudinga. Čia spaudos žmonės iškels rūpimus, aktualius, visas sritis liečiančius klausimus. O mūsų gyvenimas toks margas, tiek daug konroversijos, tiek daug pasibarimo, kad vadovaują asmenis turės progos drauge su spaudos žmonėmis pažvelgti realybei į akis, bus greičiau sia paieškota nuoširdaus ir teisingo bendram darbui kelio. O kad tai nutiktų, būtų tikrai susibūrimas davęs naudą ateičiai.

Tad į Bendruomenės-Spaudos ir Radijo Dienas kviečiami aktyvūs bendruomenininkai, spaudos ir radijo žmonės, vadovaujantys asmenys, diplomatinė tarnyba ir visuomenininkai, besidomį lietuviškuoju gyvenimu bei mūsų spauda.

Kūrijas-savanoris Konstantinas PETRAUSKAS šiomis dienomis atšventė 70 metų amžiaus sukaktį. Kaip Laisvosios Lietuvos bendradarbių Kolegija nuoširdžiai sveikina linkėdama geros sveikatos.

DVIKOVA PREZIDENTINIULOSE RINKIMULOSE

KAS TURĖS ĮTAKOS RINKIMAMS : VEIKLA AR PAŽADAI ?

B. OBELIŪNAS

Staigus tarp Sovietų Sąjungos ir Egipto ryšių pasikeitimas iškėlė galimybę prez. Nixonui, panaudojus iniciatyvos per Jungtines Tautas, ieškoti naujų taikos derybų arabų pasaulyje. Proga atėjo tuo laiku, kai McGovernas irgi įsirikiaavo į Izraelio šalininkų gretas.

Tačiau Egipto prez. Sadato pasielgimas su rusų ginklų pagalba ir instruktorių išsivarmas sen. McGoverną užklupo visai netikėtai bei išmušė iš pusiausvyros. Vienas de mokratas, užsienio reikalų komiteto narys, pasakė, kad sen. McGovernas gerokai pavėlavo Vid. Rytuose. O pagautas panikos, kad tradiciniai demokratų žydų balsai ir pinigai perkeliama prez. Nixono rinkiminei veiklai paremti, bei užalermuotas Californijos žydų parėmimo pirmi-nuose rinkimuose, McGovernas ir jo būstinės žmonės pasiryžo zionistams pataikauti.

Dabar McGovernas pradėjo čiulbėti, kad Jeruzalė būtų patvirtinta

Izraelio sostinė (atsisako savo 1971 m. postringavimų, kad būtų sutarpta tautinta). Šaukia, kad JAV aprūpintų žydų valstybę moderniais kovos lėktuvais, paremti 1967 m. Izraelio užimtas ribas ir tuo laiduotų reikalavimus į užimtas Sirijos, Jordano dalį ir Egipto Sinai dykumą. Net pažada karinę garantiją tų karinių jėgų, kurios stovyklauja lengvai pasiekiamoje atstumoje Vid. Ryt. Savo kalboje, kaip prezidentinis kandidatas, dar pridūrė, kad Izraelio žmonės visados gali tikėtis JAV paramos jiems pažadėtai žemei išlaikyti.

Dramatinis ir staigus Egipto prezidento Sadato nuosprendis, staiga pašalinti karinius rusų patarėjus, McGoverną visai apstulbino. Mat, šios aplinkybės dabar įgalino tik prez. Nixoną pradėti derybas su arabų vadais.

Nepaisant esamų sąlygų, prez. Nixonas vis didina paramą Izraeliui. Jis nori atsverti sovietų ginklų

Dr. Teis. Kazys ŠIDLAUSKAS kalba Lietuvos valstybės Konstitucijos 50 metų sukakties proga, Cicere.

siuntas ir palaikyti taip vadinamą "pusiausvyros politiką". Kartu remia ir Jordano karalių Husainą ba lamsui palaikyti. Tačiau susilaiko nuo retorikų kalbų, skirtų Egiptui, Sirijai, Algerijai ir kitoms kraštu-tinėms valstybėms.

Ženkla rodo, kad prez. Nixonas pasiekė tam tikrų susitarimų su sovietų pirm. Leonidu Brežnevu Vid. Rytų ginklavimo lenktybėms pažaboti. Gal būt, tai ir iššaukė staigų ir piktą Sadato išsiveržimą prieš sovietus. Jei teisybė, tai McGovernas ne tik turi kuo susirūpinti, bet pagalvoti ir apie kitas "laiko bombas", kurios gal jau paruoštos kartu su prezidentinių rinkimų planais.

Yra pranešimų, kad Maskva ir Pekinas ragina Hanojų pradėti rimtą derybų dėl Vietnamo. Gi derybų galas dar skaudžiau paliestų svarbiausią McGoverno rinkimų ginklą, kuris rišamas su belaisvių grąžinimo priešingumais. Neveltui Dr. Henry Kissingeris siuntinėjamas į Paryžių.

Kai paskutiniu laiku McGovernas buvo užsiėmęs rinkimine veikla, kuri jam uždėjo Miami Beach kandidato vainiką, tai Nixonas ramiausiai vaidina tarpininko rolę Pietų ir Šiaurės Korėjų derybose, kurios gali baigti 25 metų trukusį ginčą tarp šių kraštų. Korėjos deryboms pagrindą davė, spėjama, prezidento kelionė į Pekiną.

Mc Governo laukia ir daugiau s-taigmenų. Jis šaukia tuojau nutraukti santykius su vadinama "fašistų" kariuomenės palaikoma Graikijos valdžia, kuri užima Piet. Europos gynyboje raktinę poziciją NATO sistemoje ir kuri yra labai reikalinga karinėms operacijoms Vid. Rytuose ir Ryt. Viduržemio jūroje.

Amerikoje yra gausi graikų bendruomenė, kuri palaiko ryšius su savo tėvyne ir nėra abejinga karinei valdžiai. Ji tikrai nepamirš McGoverno įžeidinėjimų balsavimo dieną. Jei bus išrinktas, grąšina Portu galiajai nutraukti karinę pagalbą, kuri yra raktinė NATO sąjungininkė Pietų Atlanto kontrolei palaikyti. Ji yra prie pat Viduržemio jūros angos ir gynybai svarbių strateginių salų savininkė, kur rengiamos Amerikos laivynų bazės. Jo paktis prieš Portugaliją kilo dėl to, kad pastaroji atsisakė atiduoti savo Afrikos teritorijas juodųjų teroristų jėgoms kurios remiamos komunistinės Kinijos. Jis pasiryžo Pietų Afrikos ir Rhodėzijos baltuosius irgi išguiti iš Afrikos.

Demokratų platformos reikalavimas, siekiantis sureguliuoti santykius su Castro Kuba, susidūrė su ne lanktu pasipriešinimu iš demokratų pusės. Kubiečių tremtinių bendruomenė, priklausanti demokratų

SOV. RUSIJOS TURISTINIULOSE ŽEMĖLAPIULOSE KELIO Į VILNIŲ NĖRA

Amerikiečių žurnalistas Murray Seeger iš Maskvos parašytame ir didžiausiame Kalifornijos dienraštyje "Los Angeles Times" 1972 m. rugpjūčio 19 d., pirmame puslapyje paskelbtame reportaže iš kelionės po Sovietų Rusiją, duoda įdomių žinių. Straipsnis užvardintas: Beware of... Seeing Russia by Car: a Hard Way to Go. Lietuviškai: Saugokitės... Žvilgnis į Rusiją iš automobilio: Sunku keliu važiuoti.

Rašo, kad 1972 m. vasarą du Amerikos motoristai, kaitros ir dulkių išdžiovintomis burnomis, sustojo prie kaimo šaltinio. Jie žinojo, kad užsieniečiams keliautojams per Rusiją yra draudžiama lankytis užkan-dinėse. Šie turėjo džiiovintos arbatos ir apelsinų sunkos, ir norėjo taitai sumaišyti su vandeniu.

- Ką jūs čia darote? - rūščiu balsu paklausė rusas. - Aš žinau, ką jūs darote. Jūs tyrinėjate vandenį ir norėsite savo žmonėms parašyti, kad čia blogas vanduo, - atkirto rusas.

Tai buvo kelyje iš Tallinn, Estijoje į Leningradą. Autorius rašo, čia tik vienas iš daugelio panašių nutikimų.

Toliau skaitome, kad visoje Sovietų Rusijoje yra apie 10.000.000 visų rūšių auto mašinų, kai vien tik

partijai, tuojau pasmerkė šį reikalavimą ir partiją. Jie šaukė, kad Castro kasdien prarandantis salos kontrolę ir sukili mas gali prasidėti artimiausiu laiku.

Europos ir Amerikos strategai irgi susirūpino McGoverno skelbiamu planu, sumažinti pusiau JAV kariuomenės įgulas Europoje. Jie sako, kad vienpusiškai jėgų atitraukimas padidintų Europai grėsmę ir neteiktų daugiau vilties, kad kada nors sovietai pasitrauktų iš centrinės Europos ir satelitinų kraštų.

NATO ekspertų būrys, kuris turi tamprius ryšius su buvusia demokratų administracija, ruošia Atlanto politinės sutarties dokumentus, iš kurių laukiaama aštrios McGoverno neiozoliacizmo žvilgsnių kritikos.

Azijos strategai irgi nepatenkinti demokratų platformos kėslais, kurie skatina skubų komunistinės Kinijos diplomatinį pripažinimą. Tačiau pati platformos dėsniiai sutartinai paneigia laisvosios tautinės Kinijos ateitį. Tai tikras pasitarnavimas komunistinei Kinijai. Tapei am basadorius lankėsi Miami Beach ir mėgino padiskutuoti savo krašto padėtį su demokratų partijos delegatais ir pareigūnais. Bet pastangos buvo veltui, nes negavo progos.

Paskutiniu laiku McGovernas pademonstravo pasiruošimą pagrindinėms pozicijoms pakeisti, tačiau kiekvienas pakeitimas kartu pakeičia ir juo vis didėjantį nepasitikėjimą. Dramatiškiausias žygis yra žydų klausimas. Jo laikymasis Izraelio "atžvilgiu tik tai patvirtina žydų balsuotojų nuogastavimus".

Bandymas apkarpyti jo pasitraukimo planą iš Vietnamo paslaugiai kai kurių karo belaisvių žmonių poreikiams jam nepasitarnavo. Net ir primygtinas priešiškus "peace at any price" nerado didelio atgarsio tarp Amerikos žmonių.

Autorius-žurnalistas, Kewinas Phillipas, yra parašęs mokslinį veikalą, kuris, jo nuomone, parodo, kad "kaip tik kuri JAV politinė partija sau leidžia parodyti per daug simpatijų priešui, ar nenori parūpinti paramos kovojančiai mūšio lauke kariuomenei, visados būna ryžtingai nugalėta sekančiuose rinkimuose."

Washingtonė einama ląžybų, kad McGovernas ateityje pradės vengti daug anksčiau keltų užsienio politikos klausimų, kuriuos jis taip drąsiai skardeno pirmi-nuose rinkimuose.

Kalifornijoje yra 12.300.000 auto mašinų. Tuo tarpu auto nelaimėse užmušimai vien dviejose Rusijos respublikose, Ukrainoje ir Kazaks-tane, pernai pareikalavo 8.797 gyvybes, kaip 1970 m. Kalifornijoje au to mašinos užmušė 4.901. Sov. Rusijoje vairuotojai važiuoja tarsi tik jis vienas būtų ant kelio, Nėra greičiui ribų.

TIKRINA TRYŠ ATSKIROS

SARGYBOS BŪSTINĖS

Jiems vykstant iš Helsinkio į Maskvą, pervažiuojant Suomijos sieną, ginkluoti pasienio sargybiniai patikrino leidimus įvažiuoti į Sov. Rusiją. Maždaug po 10 mylių, kurio tarpe yra "niekieno žemė" ir negalima nieko fotografuoti, kiti uniformuoti tikrintojai klausinėjo, ar neturi užsienio spaudos, kuri, kaip tokią, neleidžiama įvežti į SSSR. Po to jie gerai patikrino auto ir kt. Dė už dviejų mylių yra sunkiai ginkluoti kiti uniformuoti sargybiniai, vėl tikrinantieji, žiūrintieji, klausinėjantieji.

TURISTINIULOSE ŽEMĖLAPIULOSE NĖRA KELIO Į VILNIŲ

Žemėlapiai, duoti sovietų turistinėms įstaigos, rodo tik tas vietas, kur keliai, kuriais leidžiama važiuoti. Skaitome:

"Some major cities like Riga and Vilnius stand isolated on the map, their acknowledged but no land rout for reaching them shown. Other cities such as Pskov and Sevastopol simply do not exist on the map." (Didieji miestai, kaip Riga ir Vilnius stovi žemėlapyje izoliuoti, pripažįstamas jų esimas, bet nėra juos liečiančio kelio. Kiti miestai, kaip Pskovas, Sevastopolis iš viso nepažymėti žemėlapyje.)

Kelyje tarp Leningrado ir Maskvos yra 430 mylių, bet tame tarpe tėra šešios vietos gazolinui pirkti, kur visad pilna motoristų. Bet vaka riečiai gauna, palyginti, greitą patarnavimą, nes tik jie vartoja gerą gazoliną (93 ar 95 octane). Vingiuotam, kalnuotam 145 mylių kelyje nėra nei vienos gazalino stoties.

Tarp Maskvos ir Naugardo yra paskelbta, kad galima, už tam tikrą atlyginimą, nusipirkti alyvos, vandens ar padangos oro. Priekiniai langai gali būti nuvalomi už 15 kapeikų (19 amerik. centų), šviesos dar už 15 kapeikų. (Tokie dalykai - vanduo, oras, langų nuvalymai, alyvos ir kt. patikrinimai visur JAV daromi nemokamai). Rusijoje 10 litrų gazolino kainuoja 95 kapeikos, arba apie 37 ct. už galioną. Leningrade užsieniečiams nurodytos važiavimui vietos, gi rusų kalba (vietiniam)slydoma važiuoti trumpiausiu keliu.

Tokie yra Sovietų Rusijos mažučiai duomenys, paskelbti amerikiečių žurnalisto ne vos po revoliucijos 1920 metais, bet 1972 metų vasarą.

Vyt. KAŠELIONIS

JAV Lietuvos Bendruomenės Centro Valdybos nariai: Aušra Mačiulytė -Zerr ir dr. Antanas Novasitis dalyvavo Miami Beach respubli-konų partijos konvencijoje. Rugsėjo 16 d. jie liudys respublikonų partijos platformos komisijos apklausinėje etninųjų grupių indentiteto JAV išlaikymo ir etninųjų grupių istatymo administravimo reikalais. JAV LB centro valdybos vardu jie įteiks užsienio reikalų platformos komisijai memorandumą pavergtos Lietuvos reikalu.

SKAITYK IR PLATINK
LAISVĄ LIETUVĄ

Kalba prof. M. Mackevičius, 1922 metų Lietuvos valstybės Konstitucijos 50 metų sukakties proga. Minėjimas įvyko rugpjūčio 1 d. Cicero respublikonų salėje, kurį suruošė Cicero lietuviai respublikonai, vadovaujant Vykdu. Nuotraukų junginys V. Račkausko

Šiapus ir anapus

KIAURO MAIŠO NEPRIPILSI

Bolševikams labai parūpo lietuvių išeivijos doleriai, nors išeiviai jiems sumoka milijonus. Tai plėšikiški muitai už siunčiamus į Lietuvą siuntinius, ekskursantai už pasisvečiavimą "Gintare" irgi palieka dideles sumas, dolerinės krautuvėsė žaliukai pluoštais mėtom, jų pasamdyti advokatai tik ir taikstosi į Maskvos maišą lietuvių palikimus.

Rusai okupavę Lietuvą viską sukišo į skylėtą sovietinį iždą: fabrikus, krautuves, žmonių santaupas, namus, ūkininkų žemę, gyvulius ir žemės dirbimo įrankius. Sočiai gyvenusi mūsų tauta dabar badmi-riauja. O bolševikams vis dar neužtenka svetimo turto.

"Gimtasis kraštas" dar ir dabar pavyduliauja. Jame Vladas Mikšys parašė straipsnelį: "Poros savaičių kermošiu artėjant". Ten rašoma: "Šiemet išeivijoje rengiamas jaunimo kongresas. Įvykis, žinia, ne eilinis. Jau vien tuo, kad iš aukotojų kišenių reikia išmėlyti 160.000 dolerių". Keistoka, kad bolševikai nori ir šias auksas susižerti ir savo pinigine. Bet reikia pasidžiaugti, kad jų rankos dar trumpokos.

Ačiū Dievui išeivijos lietuviai sočiai ir turtingai gyvena. Jie stambiaus sumas suaukvoja jaunimo kongresams, šokių ir dainų šventėms ir Lietuvos laisvinimo reikalams. Ir tos aukos yra savanoriškos. Čia niekas aukotojų neprievartauja ir niekas neverčia pirkti valstybės paskolos laktų, kaip kad daroma anapus.

Mes žinome, kad bolševikams pinigai labai reikalingi, bet, deja, jų sušelpiti negalime. Kietos užsienio valiutos reikia Kubos režimui išlaikyti, reikia arabus ir Š. Vietnamą ginkluoti, reikia kelti visame pasaulyje revoliucijas ir įgyvendinti komunistinį "rojų". Taigi tų reikalų begalės, o rusiškas rublis gana liešas.

Maskva mūsų tautą gražino į baužiaivos laikus ir pasodino ant bėralinės duonos, o sau už šimtus milijonų dolerių kviečius perkasi kapi talistiniuose kraštuose. Negi Kremliaus ponija žiaurakos bėralinė duonutė. Retkarčiais reikia kvietinį pyragėlį numesti ir lietuviškiems kvilingams ir tiems, kurie "Gimtajame krašte" kiauksi. Tokia jau lojančio gyvulėlio prigimtis ir likimas. Palojęs visada grįžta pas šeimnininką ir vizgindamas uodegą nuolankiai žiūri jam į akis.

Bet kartais ir Maskva prašaua pro šikšnelę ir prisidaro nuostolių. Bilijonus sukišo arabams ir iš Egipto turėjo pasitraukti. Arabų vadai žino, kad rusai ne iš meilės jiems pasišovė "pagelbėti", bet norėdami pasigrobtį jų naftą ir juos paversti komunizmo vergais. Arabai religingi žmonės. Jie tris kartus į dieną pasitiesę kilimėlį lenkiasi į Mekos pusę ir pamaldžiai poteriauja. Komunizmas ir religija yra ir pasilikę amžiniais priešais. Egipto prezidentas Sadat laikui suprato, kad išleisdu velnią į šventyklą, jis būtinai lips ir ant altoriaus. Musulmonai ne nori, kad jų mečetės būtų išniekintos ir paverstos sandėliais ar šokių salėmis. Dykumų beduinai laisvi gimelaisvais pasilikis ir nesiduos kolchozų vergais paverčiami.

Toliau V. Mikšis apninka abejonės "Ar tame galima įžiūrėti jaunimo jėgą? Vargu. Tai tiesiog proga pasišmonėti - juoba, kad vis tik atsiranda "dėdžių" visą tai finansuojančių".

Ir vėl tie nelaimingi finansai neduoda komunistams ramybės. Negi jie taip jau nusigyvenę, kad visur prasikiša pavydas. Išeivijos jaunimas yra lietuviškas, laisvas, dinamiškas ir gerai žino savo pareigas. Jie rimtai ruošiasi tęsti savo tėvų darbus ir juos pavaduoti. Jie ruošia siateities žygiams ir mūsų tautos laisvės kovoms.

Vytautas KASNIŪNAS

Rašytas žodis amžinai gyvas

ŽURN. JURGIO JANUŠAIČIO ĮMINTOS PĖDOS Į LIETUVIŠKĄ GRANITĄ

Po ilgų darganotų dienų saulė išnirio ir ežero bangos pradėjo žaisti su jos pasilgtais spinduliais. Pliaukšteli žuvelės, lyg džugaudamos, kad vasarotojai dar tebemiega tą ankstyvą rytą, greičiausiai nenuėjusdami debesų išsisklaidymo.

Ir kai saulė nušvietė vasarvietės ažuolyną, prasivėrė vieno namo durys ir išėjo vyras kažką nešdamas rankose. Skubiais žingsniais jis pasuko takeliu lenkdamas medžius ir atsisdėjęs po šimtmečių ažuolų, pasidėjo rašomąją mašinėlę ant kelmo padaryto stalielio. Greitai išukę popierio lapą, pradėjo tauškinti rai des, kurioms taip pat tauškėjimu atsiliepė atsiritusios ir krantą ežero bangos. Žodžiai vijosi žodžius, balti lapai mirgėjo raidėmis.

Gražų ir ramų rytmetį sudrums tē praplaukiančių laivų sirėnų gar sai.

Sėdėjęs prie rašomosios mašinelės vyras perbraukė vaizgantis kait baltus plaukus, atsistojo ir nuo kalnelio pasileido žemyn prie ežero. Pamėtęs akmenukus į vandenį, jis apsuko ir pradėjo žingsniuoti rytų kryptimi.

Basų kojų pėdas greitai nuplaudavo ežero bangėlės.

Pėdos! O kiek daug įmintų pėdų aš palikau per savo šešiasdešimt

gyvenimo metų. Pėdos... šešiasdešimt metų... Jurgis Janušaitis vis tuo pačiu ramiu žingsniu toliau keliaudamas į rytą: pusę mynė pėdas... O kad taip aš galėčiau ke liauti Baltijos jūros pakraščiais ir ten švęsti savo gimtadienį?

Ten, prie ažuolo, palikęs nebaigtus rašyti lapus, laikraštininkas Jurgis Janušaitis mindamas į smėlį pėdas, eidamas vis tolyn ir tolyn į rytą pusę ir žiūrėdamas į praskrendančias žuvėdras, paskęsta mintyse apie praėjusio gyvenimo dienas. Rodos, stengiaus, kad įmintos gyvenimo kelyje pėdos neišnyktų, kaip tos, kurias dabar nuplauna bangos... Ar aš padariau ką nors gero savo tėvynei, broliui lietuviui?

Ir prisimena jis gražią vaikystę, tėviškės laukus. Prisimena ir tą skaudžiausią gyvenime įvykį, kada neteko motinos. Prisimena ir tai, kada ji, gulėdama mirties patale, žegnojo vaikus ir atsiveikindama sakė jiems: mylėkite artimą, jo niekados neskriauskite, bet stenkitės jam padėti, darykite gerą.

Prisimena vėliau laimingas dienas, kai pradėjo žurnalistinę darbą, sutiką gražią mergaitę Verutę, su kuria sukūrė laimingą šeimą židinį, tris puikias dukras: Danguolę, Rasą ir Ramūnę.

Mikšys dar prikiša, kad išeivijos jaunimas tik pasižūti susirenka. Rimtai dirbus, reikia ir pasilinks minti, nes žvanganti jaunystė retkarčiais turi teisę ir patriukšmauti.

Toliau ten pat rašoma: "Iš būsimos kongreso programos matyti, jog ten aidės sena melodija - kaip vis tik "vaduoti" Lietuvą". Taip, lietuvių tauta vergauti nepasiryžusi šimtmečių eigoje ne kartą ji pasipurtė ir nusimetė vergijos pančius. Vis tik bolševikams tas vadavimas labai nepatinka ir neduoda jiems ramiai miegoti. Pasirodo, kad tauta ir mūsų išeivija eina teisingu keliu, o Romo Kalantos ir kitų didvyrių penlai kursto besąlyginės kovos ugnį.

Dabar truputį apie kitus "kermošius". Bolševikai šiemet Vilniuje irgi suruošė "kermošius", tik jame buvo mažai lietuviškumo, nors vyko mūsų tautos amžinoje sostinėje. Į "kermošius" prigužėjo: rusų, ukrainiečių, gudų, azerbeidžianų, kaukazičių ir kitų rusų pavergtų tautų atstovų. Tai tikras internacionalas, kuris mažoms tautoms - tikra mirtis. Rusai žino ką daro. Tokie jų "kermošiai" tarnauja rusinimui. Svečiai lietuviškai nemoka, o lietuviai jų kalbos nesupranta. Todėl kalbama rusiškai ir taip einama prie maskoliškos tautų draugystės. "Kermošias" programa mūsų tautai buvo svetima. Pirmiausia nusilenktą "didžiajam Leninui". Pasigirdo "široka srana" o V. Daunoras padainavo apie Volgą. Kodėl ne apie Nemuną ir Viliją? Mūsų tauta nieko bendro neturi su Volga ir su ta "širokaja". Sudundėjo "Gopak" ir "Levonicha", bet ne "Malūnas" ar "Sadutė". Viskas surežisuota Maskvoje. Maskolis režisierius, o pavergtosios tautos tik statistai.

Išeivijoje ruošiamos šventės yra perdėm lietuviškos, nes jas ruošia, režisuoja ir atlieka patys lietuviai.

J. TOLIMĖNAS

Po to atėjo baisi audra. Tėvynė neteko laisvės, kraštą okupavus rusams teko ieškoti laisvės žiburio vakaruose.

...Daug galėčiau jums, žuvėdros, kurios linksmai krykštaujate padangėje, pasakyti iš širdies apie išgyventas dienas, darbus, tačiau, juk tai būtų lyg tos įmytos pėdos smėlyje ir lyg tos bangėlės, kurios užneštų mano žodžius.

Ir lyg jo mintys papildydamos, lyg toje tautosakinėje pasakoje, su už ežeras ir pradėjo plaukti baltos bangos, minėdamos jo jaunystę, pas kui raudonos, minėdamos kenčiančios tėvynės vargus ir paskiau vairovykštės spalvomis pasipuošusios, minėdamos jo atliktus didelius darbus mylint broli lietuvių, rodos vertė bangos tūkstančius jo kaip laikraštinko prirašytus lapus, kuriuos jis pradėjęs rašyti Nepriklausomoje Lietuvoje, kad jaunosios Lietuvos kartos išsisąmonintų Lietuvos tvirtėjančią ateitį, čia dabar tą darbą tęsia rašydamas nepaprastai dideliu uolumu apie mūsų kultūrą, visuomeninį gyvenimą, visur rasdamas gražių vaizgantiškų deimantių kūr.

Gintaro vasarvietės įnamiai šį rytą kėlėsi kiek ankščiau, nei įprasta. Jie susitikę būriavosi, tarėsi ir vis paslapčia, kad neišgirstų tas, kuriam rengė didelę staigmeną, planuodami gražiai paminėti mūsų žymiojo žurnalisto Jurgio Janušaičio šešiasdešimties metų gimtadienį.

Pats kaltininkas, vaikščioldamas paežere, pažiūrėjęs į lakrodį, kad dar yra daug laiko iki suskambės ažuolyno varpas, kviesdamas vasarotojus pusrėčių, grįžo prie pradėto darbo ir tauškindamas rašomosios mašinelės raides baigė rašyti straipsnį.

Kaip paprastai, ji berašanti dažnai aplanko Daiva Grigaitytė ir mandagiai pasiveiklinusi savo gražiu balseliu pračiulba: "Tamsta ir vėl rašai". Po to ji klausia apie ką jis rašo, prašo leisti jai pažiūrėti

Žurnalistas Jurgis Janušaitis, švęsdamas 60 metų amžiaus sukaktį, duoda skaityti savo straipsnį, jį bedirbanti ažuolyno pavėsyje, atlankiusiai Daiva Grigaitytė. - Labas ponas, - ji pračiulba savo gražiu balseliu. - Tamsta ir vėl rašai. Galiu žinoti apie ką šį kartą rašote? O paskui ji sako: -Kai aš išmoksiu gražiai lietuviškai rašyti, aš taip pat būsiu žurnaliste.

Nuotrauka Algirdo Grigaičio

ir paskaityti. O paskui, nubėgdama, nuskriisdama, kaip drugelis, sako, kai ji išmoks gerai lietuviškai rašyti, tai ir ji bus žurnaliste...

Šis vakaras Gintaro vasarvietėje buvo ypatingas. Paslaptis išlaikyta. Kai Jurgis su visa savo šeima rengėsi vykti į kitą netolimą miestelį vakarieniauti, jis buvo pakviestas užėiti į salę, tarsi su bičiuliu trumpai pasikalbėti.

Bet... salėje susirinkę svečiai jį pasitiko rankų plojimais ir valivimais. Dabar Gintaro savininkas išdavė ir visą paslaptį, o kad nebūtų šimtą kalbų ir sveikinimų, Leonas Narbutis buvo pakviestas prarvesti vakaro programą, kuri buvo skirta žurnalisto Jurgio Janušaičio pagerbimui, jo šešiasdešimties metų amžiaus proga.

Dr. Jonas Kubilius, SJ, kalbėjęs apie Jurgį Janušaitį, kaip žmogų ir žurnalistą, jo atliktus didelius darbus spaudoje, jis pabrėžė, kad su kaktuvininko Jurgio Janušaičio asmenyje yra nepaprastai daug draugiškos vidinės šilumos, kuri buria apie jį žmones, kuri moka visus jungti.

Ta vidinė šiluma ir iškėlė Jurgį Janušaitį kaip visų mylimą prekybininką, pas kurį miela užėiti, ir žurnalistą, kuris visus jungdamas, savo dailia plunksna kelia mūsų tarpe būjojančių gėrį, grožį, puoselėja visas gerasias ypatybes.

Jis visur sutinkamas kaip nepaprastai didelis entuziastas, gebas rašyti gražiu, lengvu stiliumi. Apie tautinių šokių ar dainų šventes, ar apie kitus didesnius kultūrinius įvykius, jis parašo po 40 ar daugiau straipsnių, reportažų, pasikalbėjimų, vis ryškėjančius nauju šviežumu, aktualumu, naujumu.

Jam ir visi sutikti žmonės draugiški, malonūs. Jį vadina Jurgeliu, nes jis tik pasisveikinęs ir tave vadiną Algiiuku, Vladuku, Vytku ar kitais malonybiniais vardais.

Kaip žurnalistas jis ir visuomeninį darbą jungiasi plunksna, šiaip ne išitraukdamas ir patį veikimą savo darbu valdybose bei tarybose. Išimtis tik Lietuvių žurnalistų Sąjungos Valdyba, kur jis pasižymi dideliu veiklumu, energija ir sumanumu. Jėdėka sąjungos finansiniai ištekliai auga; auga ir dr. Petro Daužvardžio fondas, kurio pagrindinis tikslas ugdyti ir remti jaunuosius žurnalistus.

Mano tėviškėje sakydavo, kad žmogus, sulaukusį 60 metų amžiaus, reikia pakratyti ant šakių, gerai išpurtyti, kad būtų galima išknaisyti jo gyvenimą nuo vaikystės dienų iki pačio išmįsingiausio, protinčiausio amžiaus.

Dr. Jonas VALAITIS, Lietuvos Fondo Valdybos pirmininkas, nuoširdus visuomenininkas, patriotas.

Vaje, Jurgio 60 tomų knygą išskaityti ir ją įvertinti neužtenka vieno pagerbimo vakaro. Atidėkime 65 metų sukaktį ir taip aukštyn kopdami vis kas penkmetis. Nes, kas dirba broliui lietuviui ir savo mylimai tėvynei, tas ir atskaitos už gerus darbus vertas.

Kai pasibaigė iškilmės, kaip išsiskyrstė svečiai, ažuolyno takeliuėjo šeši žmonės. Pastovėję ant kalnelio, pasigrožėję nakties ramumu, jie žašle nusileido į pakalnę prie ežero ir ten išsirikiavo eilute.

Viduryje Jurgis su mylima žmonele Verute, dešinėje vyresnioji dūla Danguolė su vyru Algiu Varnu, kairėje dukros Rasytė ir Ramūnė.

Smėlyje įmintos pėdos slinko mėnulio šviesoje, laukdamas, kai jas užlies ir sulygins ežero bangos.

Bet tų pėdų, kurias įmynė Jurgis Janušaitis lietuviškame granite, niekas neužlies ir nesulygins, nes rašytas žodis amžinai gyvas.

A. a. kompozitorius V. RYMAVIČIUS mirė šiomis dienomis Buenos Aires Argentinijoje. Didelis nuostolis Argentinos lietuviams, nes sunku bus surasti kas jį pavaduotų.

L. R. K. S. Amerikoje naujoji Direktorių Taryba priima priesaiką anglų kalba (tenka apgailestauti, kad priesaiką buvo priimta anglų kalba). Po to, 65-tojo Seimo atstovai po iškilmingų pamaldų buvo nuvykę atsigavimui - priešpiečiams į Ponų M. ir A. Rudžių rezidenciją. Sekančiame L. L. numerioje duosime plėtesnį aprašymą, kurį paruošė Stasys Jūras. Nuo traukų junginys A. Gulbinsko

Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba lietuviškai. Ar tu vienas iš jų?

W.N.N.N.N.

Ir nieku kitu tauta neapreiškė savo širdies, sielos ir dvasios taip, kaip savo kalbą.
Vydūnas

Astra MICHELEVIČIŪTĖ š. m. rugpjūčio 4 dieną Katalikų universitete Washingtone, gavo magistro laipsnį iš "Library Science". Astra, baigusi Marymount aukštesnę mokyklą Romoje, studijavo George Town universitete Washingtone ir 1969 m. baigė Foreign Service School, gaudama diplomą su bakaluro laipsniu. Po to vienerius metus gilino studijas Sophia universitete Tokio ir reikiškė Japonijos televizijoje. Ji yra bičiulio Povilo Dirčio Anukė.

Aloyzas PAKALNIŠKIS

Susitikimas

- Kur yra, po šimts pyptių, tie penkiolikieji vartai?
- Ponas Aukšaburnis susinervinęs žvalgėsi į visas puses. Išsitraukęs nosinę, nusišluostė prakaitą. Bet prakaitas vis dar varvėjo. Ponas Aukšaburnis pervarė ranka per garbanotus, sidabrinčius plaukus ir beviltiškai ieškojo vartų iškabos.
- Ar nereikėtų į dešinę sukti? - tyliai paklausė žmona.
- Nieku nešnekėk! Ką tu, boba, išmanai?
- Jis pasuko į kairę ir stumdėsi mimioje. Žmona ėjo iš paskos, o jis skynė jai kelią aerodromo kamšatyje.
- Ilgai jie vargo, bet penkioliktų vartų negalėjo rasti. Ponas Aukšaburnis murmėjo po nosim apie Amerikos netvarką ir atsileido kaklaraiščiui.
- Gal jų paklausti? - žmona rodė pirštu į informacijos stalą.
- Eh, - numojo jis ranka. - Ką gali jie žinoti?
- Bet, pamurmėjęs, priėjo prie stalo.
- Kur yra penkiolikieji vartai? - paklausė jis piktai.
- Labai lengvai prieinami, - šypsodama atsakė patarnautoja. - Eikite į dešinę ir prieisite.
- Daugiau nieko nesakęs, vyras nužygiavo dešinėn, ir žmona stypčiojo paskui jį. Neužilgo priėjo prie iškabos - "Penkiolikieji Vartai".
- Vos spėjo ateiti. Lėktuvas jau atskridęs. Lyg koks didžiulis, sidabrinis paukštis lėtai jis važiuavo per aikštę. Sustoję, durys atsidarė ir ke leiviai pradėjo lipti laukan.
- Ar matai jį kur? - paklausė žmona, pasistiebdoma ant pirštų galų.
- Matai, kad dar nėra.
- Geras berniukas jis yra. Gimnazijoje mokėsi gerai. Gabus vaikas.
- Žinoma, kad gabus. Visi Aukšaburniai yra gabūs, - su patenkintu veidu didžiavosi vyras.
- Tai ilgai nematėm jo, - svajojo motina. - Turbūt labai pasikeitęs. Kodėl nesiuntė nuotraukų?
- Neturėjo laiko. Kam jam, vyrui,

fotografuotis? Studijos rūpi, laiko neturi. Atsimenu, kaip Lietuvoje, Kaune, studijuoti turėjau...

Pro lėktuvo duris ėmė lipti ilgaplaukiai jaunuoliai. Iš gauruotų veidų kyšojo cigaretės. Ištįsę, purvini marškiniai plakėsi į nudažytas kelnes. Linksmi šnekėdamiesi, artėjo jie prie pastato.

- Išsigimėliai, - pro dantis iškošė Aukšaburnis.

- Kas? Kur? - paklausė žmona, ištempusi kaklą.

- Hipiai!

- O, tie..., - numojo ji ranka. - Niekam tikę.

Jaunuoliai ėjo į penkioliktuosius vartus. Žvalgėsi, lyg ko ieškodami.

- Tai kur tie mūsų tėvai?

- Kad jie visi kaip vienas, atskirti negalima.

- Tėve! - sušuko vienas iš jų ir pribėgo prie pono Aukšaburnio. Aukšaburnis su pasišlykštėjimu traukėsi atgal.

- Joneli, ar tu? - pratarė ponis, išplėtusi akis.

- Tai, jūsų Jonelis. Ar nebepažįstate?

- Negali būti! - purtindamas galva kartojo tėvas. - Negali būti!

Abudu tėvai išsižioję spoksojo į sūnų. Sūnus nerimavo. Pagaliau, paglostęs barzdą ir nusijuokęs, pasakė:

- Kas yra? Kam taip žiūrite į mane?

Tėvai nieko nesakė. Lyg statulos, be jokios veido išraiškos žiūrėjo į sūnų.

- Eh, kam čia stovim? Važiuojam namo!

Jonelis paėmė tėvus už parankės ir vedė į mašinų aikštę. Linksmi šnekėjo apie universitetą, klausinėjo apie namus. Tėvai, lyg per sapną, su naus vedami, susimastę lėtai ėjo.

Išėjo į aikštę. Tūkstančiai mašinų sugrūstai. Margaspalvės plotas spindėjo kaitriojoje saulėje.

- Tai kur jūsų mašina? - paklausė sūnus.

Tėvai tylėjo.

- Ei, tėve! - sūnus pabaksnojo alkūnė tėvui į šoną. - Ko taip susimąstęs?

Tėvas kruptelėjo.

- A? Kas yra? O, mašina... Rodos tenai stovi.

Jis atsigavo, grįžo nuotaika. Išsiėmė raktus ir dideliais žingsniais nuėjo prie kadirako. Atidarė duris. Sūnus atsistojo priekyje, o mama gale. Išvažiuojo iš aikštės į plentą.

Ilgai važiuojo tylėdami. Pagaliau, prašneko tėvas:

- Tai ką, hipis nori būti?

- Hipis? - nustebė sūnus. - O, tiesa - plaukai.

- Ir barzda, ir drabužiai, - su neslėpiama panieka pasakė tėvas.

- Tai tik mada, - sūnus mostelėjo ranka.

- Mada!

Sūnus išsitraukė cigarečių pokelį.

- O ką ten turi?

- Nežinojot! Jau rūkau.

- Hm! Rūkai! Na, tai bajavas vyrai!

- Jei nenorit, galiu susilaikyti.

- Nenorim, - pasakė tėvas. - Žinoma, kad nenorim! Ar tu manai, kad mes hipi norim auginti? Aukšaburnio sūnus - hipis! Tu! Hipio nereikia mūsų namuose.

- Ššš, Jonai, ššš... - ramino žmona, glostydama jo petį. - Ne taip garsiai. Nešaukok.

- Tylėk! Nesikišk į mano reikalus! - supykęs pasakė Aukšaburnis.

- Tėve, nusiramink, - padėjo motinai Jonelis. - Nesinervink.

Tėvas nutilo. Išsitraukė cigaretes ir pradėjo smarkiai traukti dūmus.

- Joneli, būk geras, nusikirk plaukus, - pradėjo prašyti motina.

- Mama, aš žinoju, kad tu tai sakysi, - atkirto Jonelis. - Užmiršk.

Okei?

Vėl tylą.

- Aukšaburnio sūnus - hipis, - tyliai pasakė tėvas, purtindamas galvą.

- Aš jau sakiau, kad aš nesu hipis.

- O ar narkotikai irgi mada?

- Kas sakė, kad aš narkotikus var toju? - paklausė sūnus susinervęs.

- Niekas nesakė, bet jau matosi, kad gero žmogaus iš tavęs nebus.

- Labai įdomu. Ką daugiau turi pasakyti?

- Aš nejuokauju, - rimtai pasakė tėvas. - Smunk, sūneli, smunki.

- Bet...

Tėvas nutraukė jį rankos muostelėjimu.

- Leisk man užbaigti. Tau atrodo, kad negrimsti, bet kiti tai mato. Gadinai Aukšaburnių vardą. Iki šiol visi mes buvome dori ir gabūs žmonės, o tu būsi pirmas vaikata mūsų giminėje.

- Man nepatinka, kad šitaip apie mane šneki.

- Visi mato, visi, - tęsė tėvas. - Aukšaburnio sūnus - hipis. Aukšaburnio sūnus - vaikata. O pats Aukšaburnis - vaikų auklėjimo organizacijos pirmininkas. Ką pamanyš žmonės?

- Tėte, tu per daug apie aplinką galvoji. Nekreipk dėmesio į kitus.

- Kaipgi nekreipsi! Juoksiai iš manęs. Hipi išauginau, nedorą žmogų.

Abudu pažvelgė vienas į antrą. Tėvo smakras virpėjo. Jis išsiėmė naują cigaretę. Sūnus nubraukė plaukus nuo akių ir vis tebežiūrėjo į tėvą.

- Nesibarkit tiek daug, - įsiterpė motina. - Juk Jonelis ką tik grįžo.

Tėvas dar kartą pasižiūrėjo į sūnų ir pasuko į mažą gatvelę.

- Kur važiuoji? - apsižvalgęs paklausė sūnus.

Tėvas sustabdė mašiną ir išsi - traukė pinigė.

- Čia penki doleriai. Kirpykla čia pat. Matai, kur sukasi skelbimas?

Sūnus nustebęs žiūrėjo į tėvą ir į skelbimą. Pagaliau, pradėjo garsiai juoktis. Piniginė iškrito tėvui iš rankos. Jis mėgino smogti sūnui per veidą, bet Jonelis sugavo jo ranką ir stipriai laikė.

- Eik, nusikirk plaukus! - iššniolstė tėvas.

Sūnus nusijuokė.

- Tėve! - maldaujančiu balsu bandė įsiterpti motina.

- Neisi į mūsų namus su tokia išvaizda!

- Jei nenorit, tai ir neisiu, - atsakė sūnus ir, pasiėmęs lagaminą,

(Nukelta į 11 psl.)

Nemira Grigaliūnaitė-Glavackaitė iš Miami persikėlė į Čikagą, prieš pradedama darbą liginėje, keletą savaitgių talkininkavo Laisvosios Lietuvos redakcijai.

Inž. Algis A. L U K A S, prelegetas Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavime, kuris įvyks spalio 7-0 d. d. Washingtone, D. C.

MIELAS JAUNIME,
SKAITYK IR PLATINK LAISVĄJĄ
LIETUVĄ

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ krepšinio rinktinė, kuri viešėjo S. Amerikoje ir Kanadoje. Klūpi iš kairės: A. Andriejūnas, V. Brazdžionis, G. Brazdžionis, J. Obeliūnas. Stovi: A. Reivytiš, A. Milvydas, V. Mačiulaitis, M. Mikalauskas, S. Karpuška. Nuotrauka Z. Degučio

NERIES krepšinio komanda žaidusi prieš Australijos lietuvių rinktinę. Nuotrauka Z. Degučio

Lituanicos tunto Džugo stovyklos dalyviai.

Nuotrauka Lietuvių Foto Archyvo

JAUNIMO DARBAS IR ŠIRDIS—LIETUVIŲ TAUTOS ATEITIS

KULTŪRINIS PUSLAPIS

V. ŽEMAIČIO NAUJOJI KNYGA

J. VENSLOVAS

Akademikas V. Žemaitis nemažą dalį savo kūrybingo gyvenimo paskyrė Lietuvos praeities tyrinėjimui. Jis aktyviai dalyvavo po I Pasaulinio karo Lietuvos respublikos atstatyme, o taip pat ypač atkreipė dėmesį į Lietuvos Steigiamojo Seimo 1920. V. 15 priimtos konstitucijos priimtą įrašą: "Atstatoma Lietuvos valstybė demokratiniais pagrindais jos etnografinėse sienose". To dėl tęsdamas studijas užsienyje, pramokęs daugiau svetimų kalbų ir daugiau susipažinęs su tikraisiais Lietuvos praeitį liečiančiais istoriniais šaltiniais, pradėjo tyrinėti Lietuvos etnografines sienas. Jis pastebėjo, jog mūsų tautos istorija yra labai nuskriausta ne tik svetimųjų, bet taip pat kai kurių mūsų "save kritiškais pasivadinsiu istorikų", kurie labai kritiškai saviems, jei kas nors geresnio parašo apie Lietuvą, bet beveik be kritikos priima pangermanistų ir panslavistų svetimųjų doktrinas. Dėl to, kiek sąlygos leidžia, stengiasi atitaisyti svetimųjų ir savųjų Lietuvos istorijai padarytas skriaudas. Kas liūdniau, kad šie istorikai, jei kas ką nors teigiamesnio atranda mūsų istorijoje, naudodamiesi pagal madą savo autoritetu "en bloc" atmeta nesigilindami į istorinius šaltinius, kurie buvo panaudoti, nors aiškiai istorijos tyrinėjimo metodika reikalauja vispusiško išnagrinėjimo pagal patikėtus faktus bei šaltinius, o ne totalinio pasmerkimo bei nuvertinimo, juo labiau, neprimtina vertinimas pagal žmogaus asmenines ypatybes.

Nežiūrint savo amžiaus naštos, V. Žemaitis, per keliolika paskutinių metų, apdovanojo lietuvių visuo menę net keliais vertingais istoriniais rašiniais: Lietuvių etninių sienu klausimas (1971), Liublino unijos sukakties parastėj (1970), Pietinė Lietuva Grigo Valavičiaus 1559 m. Lietuvos girių aprašyme (1964) etc. Dabar pasirodė akademiko V. Žemaičio "Lietuviški vandenvardžiai ir pilkapiai nuo Vyslos iki pat Maskvos", Chicago, 1972, su anglų kalbos abstraktu. Kaina 2 doleriai. Galima gauti "Naujienų", "Draugo" administracijose ir pas autorių.

Pati ši V. Žemaičio studija susideda iš dviejų pagrindinių dalių: pirmoji dalyje paliečiama praeity lietuvių tautos didžiuliai gyvenami plotai, gi antroji dalyje nagrinėjamos lietuvių tautos sunykimo priežastys. Nuo pat pradžios autorius pradeda griauti rusofilų sukurtą ir mūsų istorikų priimtą klaidingą doktriną, kad senosios Lietuvos valdovai nukariavo ir valdė "rusišką (gudų) žemę". Ir priešingai, čia (Gudijoje) lietuviai gyveno iš seniausių laikų. O VI amž. slavai nusileidę nuo Karpatų kalnų ir užkariavę dalį senovės Trakų kilčių, apie VII-VIII a. pradėjo nukariauti rytinių lietuvių žemes. Pasirėmęs rusų žymaus mokslininko dr. V. Sedov kapitaliniame veikle "Slaviane Verchniovo Pdneproja i Podvinja" Moskva, 1970 m. objektyviai išdėstyti istorinėmis tezėmis, lenkų objektyvių istorikų: Prof. J. Jakubowski "Studija nad stosunkami narowosciowymi w Litwie przed Unia Lubelska", Warszawa, 1912, profesorius dr. J. Ochmanski "Historia Litwy" 1967 m. ir kitų teisingomis išvadomis ir gilaus latvių istoriko K. Stalsans "Latviešu un Lietuviešu apgabulu likteni", Chicago, 1958 m., kruopščiai surinktais istoriniais šaltiniais, aiškiai prieina išvados,

kad senosios Lietuvos valdovai vykę į rytus atsiimti senų lietuvių gyvenamų plotų, rytinių slavų (vėliau vadinamų rusų) neperšeni užimtų, kad mūsų valdovai ten rado daug masiškai gyvenančių lietuvių: vieni dar kalbėję lietuviškai, o kiti provoslavų popų per cerkvę buvo suslavinti, kad pagaliau susiformavusi gaudų tauta buvo mišinys senųjų lietuvių su atėjūnais slavais. Todėl V. Žemaitis griauja klaidingą K. Būgos teoriją, jog lietuviai spaudžiami slavų pasitraukę į dabartines lietuvių gyvenamas sritis ("Būgos, kad lietuviai iš slavų užimtų plotų pasitraukę šiaurės vakarų kryptimi į dabartinę Lietuvą, kas turėję įvykti 6-7 a. po Krist., pasiremiant paskutiniaisiais mokslo duomenimis, skaitoma nepagrįsta ir atmetina" (II)).

Daugiau pasisakęs prieš panslavistų istorikų imperialistinius siekimus bei istorinių faktų iškreipimą, autorius grįžta prie pangermanistų. Kritiškai pasisakęs dėl neopangermanistų 1970 išleisto "Gros. ser Historischer Weltatlas" žemėlapyje, kur aiškiai savaime lietuvių gyvenami plotai, V. Žemaitis paliečia ir mūsų istorikus, vikiškos mokyklos auklėtinius (Salys, Ivinskis, Jakštas), kurie įrodinėjo, kad ne vokiečiai yra Mažosios Lietuvos kolonistai, bet lietuviai. J. Jakštas dar ir dabar negali atsisąžvėti vokiečių propagandistais Mortensenais (savo brošiūroje "Maž. Lietuvos apgyvendinimas iki 17 a. pabaigos", Roma 1970 m. 16 psl. "Rimto mokslininko pavyzdys buvo H. Mortensenas, dirbdamas su žmona G. Heinrichaite anos pionieriškos disertacijos autore"). Todėl jis asmeniniais motyvais suniekina prof. P. Pakarklį ("Pirmasis išėjo prieš vokiečių mokslą P. Pakarklis, jaunas be dvasinės pusiausvyros ir be tvirtų gyvenimo principų, bet uolus patriotas") ir mokslininką P. Kušnerį ("Kušneris... ir gryptelėja kiek Mortensenų mokslą. Jis nerimtai ir mokslo atžvilgiu nederamu būdu svarstoma"), nežiūrint kad tiek prof. P. Pakarklis, tiek akademikas P. Kušneris panaudojo labai gausius objektyvius istorinius šaltinius, kuriais aiškiai sugriovė Mortensenų klaidingą doktriną: lietuviai buvo kolonistai Mažosios Lietuvos.

Antroji dalyje V. Žemaitis mėgina surasti tas didžiulias lietuvių tautos sunykimo priežastis. O jų pagrindinė buvo - didis lietuvių imlumas įvairioms svetimosioms įtakoms, dažniausiai žalingoms mūsų tautai ("Tos svetimos rūdys: subordinacija svetimiesiems, padidėjusi nuolankumas ir paklusnumas svetimiems dvasininkams iki savo tautybės, jos apraiškų išsižadėjimo, bendravimas su kitataučiais iš pasigailėjimo ar savo menkystės jausmo, etc." 38 psl.). Tam pradžią davė mūsų valdovai. Algirdas, vesdamas žmonas provoslavė, savo valstybinį dvarą padarė rusišką. Prof. M. Kojalovič "Čtenija po istorii zapadnoj Rosii", S. Peterburg, 1884, 92 psl. "Prinem (Olgerd) ruskaj jazyk stal jazykom vysšago litovskago soslavia i daže jazykom gosudarsvennym". Jo sūnus Jogaila, išauklėtas savo motinos rusės svetimoj dvasioj, su lietuvių priešų pagalba nužudė ir nužudė didžiausią Lietuvos gynėją ir lietuvišką papročių bei lietuvių saugotoją karalių Kęstutį. Savo viršūnės lietuvių tautos tragedija pasiekė, kada Jogaila, išeidamas į žentus į Lenkiją, pavedė lietuvių religinius reikalus tvar-

Solistė, rašytoja Birutė KEMEŽAITĖ šiomis dienomis sugrįžo iš Italijos į Chicago. Būdamą Romoje, įreikordavo į juostelę 12 lietuvių kompozitorių dainų, palydint Romos simfoniniam orkestrui. Plokštelė pasirodys dar šį rudenį.

KANKLININKAS
V. Stačkaitė - Abraitienė

kyti Lenkijos primui, o Lietuvos švietimą suteikė privilegiją rūpintis Krokuvos universitetui. Nuo tada prasidėjo Dievo vardu lenkų apstatų lietuvių miltuvimo procesas. Kas liūdniau, kad iš lietuvių tarpo nesusidarė lietuviškos kunigijos, kaip lenkų kunigai padarė katalikų religiją sava (lenkiška), vokiečiai - protestantizmą, rusai - pravoslaviją. Vadinasi, mes turėjome atskirų gerų lietuvių kunigų (Arkivyskupas prof. K. Karevičius, prel. prof. J. Mačulis, kan. prof. J. Tumas, prel. M. Krupavičius, etc.), bet bendrai imant, neturėjome lietuviškai galvojančios dvasininkijos. Tos svetimos atūgės dar ir dabar randasi mūsų dvasininkijoje, kurios veda į tarptautinius vandenis ir prie lietuvių paskendimo svetimoj jūroj. Jos yra persimetusios ir į lietuviškas organizacijas. Čia V. Žemaitis apsiatoja prie lietuviškų organizacijų vieno įtakingo vadovo S. Šalkauskio, kuris savo pasekėjų nemaža nuvedė į tarptautinius vandenis ir padarė lietuviškiems reikalams indiferentais ("St. Šalkauskis savo mokinius išvedė į internacionalės religijos ir tautybės vandenį, iš kurių šįandien jiems miglotais atrodo lietuviški gintariniai Baltijos krantai", 54 psl.). O kai kurie, svetimųjų in doktrinizuoti, dar ir dabar gąsdina lietuvių tautą niekad nebūtais "lietuviškais šovinizmais", nors istorija aiškiai byloja, kad mūsų tauta taip labai sunyko tik daugiausia dėl lietuviškos sąmonės trūkumo.

Pabaigoj autorius cituoja Maž. Lietuvos pirmūno Vydūno žodžius "Nežvelk į Tėvynę svetimomis akimis - jie peikia kas ne jų" ir mūsų tautos pranašo kan. prof. J. Tumo: "Visa, kas dabar lietuvių sielų glūdi, apsinešę svetimomis įtakomis" ir baigia savo studiją: "Dėl to visų mūsų didžioji pareiga, apsisivaliusi sose srityse nuo istorijos eigoj užneštų svetimų dulkių ir itaku, budėti pagal Kristaus evangelijos žodžius, kad piktos valios priešai, ar neišmėnėliai ir vėl nepribertų ir neapželdintų raugiu mums Dievo nuo amžių skirtose, mūsų šventos Lietuvos žemėse".

Savo šį darbėlį skiria akademikas V. Žemaitis Lietuvių Jaunimui, kad jis susipažinęs su garbinga lietuvių tautos praeitimi ir Lietuvos nepaprastai gražia gamta, eitų Lietuvos keliu ir jai darbuotųsi.

Jau 10 metų kai netekome Prof. M. BIRŽIŠKOS

Lietuvių literatūros ir kultūros istorikas, nepriklausomybės akto signataras prof. Mykolas Biržiška mirė 1962 m. rugpjūčio 24 d. Buvo išgyvenęs 80 metų. Baigęs Maskvos universitetą teisių mokslą, apsigyveno Vilniuje, dalyvavo Lietuvių mokslo draugijos darbuose, dirbo Lietuvių šaltos komitete, ruošė vadovėlius, dėstė Aukštuosiuose mokslo kursuose, buvo Lietuvos Tarybos narys, antrame Ministrų Kabinete buvo švietimo ministeriu, Lietuvos vyr. įgaliotiniu Vilniuje, Lietuvių gimnazijos direktoriumi, dalyvavo Suvalkų derybose su lenkais.

Apsigyvenęs Kaune dėstė literatūrą universitete, buvo vienas iš Liet. enciklopedijos redaktorių, vienas iš Vilniui Vaduoti Sąjungos kūrėjų ir pirmas pirmininkas. Stambus jo veiklas Vilniaus golgota, vertinga studija Senasis Vilniaus universitetas; pažymėtini jo veikalai: Lietuvių literatūra Vilniaus universiteto metu, Mūsų raštų istorija, Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos, Lietuvių dainų literatūros istorija, Dainų atsiminimai iš Lietuvos istorijos. Išeivijoje stambus jo veikalas - Lietuvių tautos keliais, kur profesorius kelia lietuvių kultūros istorijos ir visuomenės problemas.

ODĖ TAUTOS PATRIARCHUI

(1882. VIII. 24-1962. VIII. 24)

Didingos kultūros paminklas sutvisko.
Per amžius, kaip saulė, jis mums spinduliuos.
Tai vardas profesoriaus Miko BIRŽIŠKOS -
Įamžintas laisve tremtinio keliuos...

Ir knygą, ir lyrą, ir buitį artojo
Sujungei vienington kovon Lietuvos.
Sutriuškines priešus ir garbę Šėtono,
Esi Alma Mater ir Tėvu Tautos.

Ir šiandien, kai vėl tamsios jėgos prabyla
Marinti tėvynę naguos kruvinuos,
Eini ne ilsėtis, o ginti mūsų bylą
Teisingo Praamžiaus aukščiausios teismuos.

Alfonsas GIEDRAITIS

Dail. Antanas RŪKŠTELĖ, 65 metų sukakties proga, kalba surengtoje sukaktuvinėje jo parodoje, kuri praėjo su nepaprastu pasisekimu. Dailininkas A. Rūkštelė pastoviam apsigyvenimui išvyko į St. Petersburgą.

Nuotraukų junginys V. Noreikos

SPAUDOJE IR GYVENIME

Susivienijimas yra tik senelių fraternalinis sambūris

Miami Beach, Floridoje, įvyko birželio 26-30 d. d. SLA 57-tas Seimas, į kurį suvažiavo iš Amerikos ir Kanados Susivienimo kuopų 119 rinktų atstovų, svarstė 85 metų senumo organizacijos reikalus; ką galima būtų pataisyti, pagerinti ar laukti natūralios mirties, kaip jau yra atsitikę su daugeliu pašalinių organizacijų šiame krašte. Tam tikslui kas dveji metai yra šaukiami Susivienimo Seimai, kurie turi galią visuose susivienimo organizacijos reikaluose.

Susivienijimas yra ne tik gyvybės apdraudos organizacija nesiekianti pelno, bet ir kultūrinė, turinti savo laikraštį "Tėvynę", tad turėtų būti tiek idėjiškai, tiek ekonomiškai patraukti organizacija. Anksčiau turėjusi apie 20.000 narių, dabar beturinti tik 8.000 narių. Kur čia priežastis? Kodėl toks mažas nuosimtis tesidomi susivienijimo veikla? Kodėl toks mažas nuosimtis (apie 10 %) tedalyvauja Pildomosios Tarybos rinkimuose? Kodėl tik 10 kuppų tepaticė 26 įnešimus-pasiūlymus ir iš jų visų įstatų komisijoje, tik 4 tepasiūlė priimti, o visus kitus prisistatė seimui atmeti, nieko naujo nestūdydama, tik vienintelis jos pasiūlymas-palikti taip, kaip buvo.

Argi visos kuopos nenori susivienijimo gerovės, o tik nori kenkti ir laukti susivienijimo likvidacijos. Vienas delegatas iš Miami, seime teisingai pasakė, kad susivienijimas yra tik senelių fraternalinis sambūris. Nenorėkime likti tik paprasčia gyvybės apdraudos agentūra, primanti iš narių tik apdraudos mokestius ir nieko daugiau.

Susivienijimo vadovybė dažnai aiškina, kad susivienijimas yra fraternalinė organizacija, kad visi pinigai laikomi tik nariams padėti.

Šis aiškinimas netikina nei narių, nei norinčių įstoti į Susivienijimą.

mą. Kaip visiems yra žinoma, privačios apdraudos bendrovės yra susikrovusios milijoninius turtus vietik iš gaunamo pelno. Vienos ir kitos yra valdžios kontrolėje, kad apdraustieji nebūtų išnaudojami. Vienos ir kitos privalo sudaryti atsargos rezervus apdraustųjų apsaugai. Privačios bendrovės turi mokėti nuo gauto pelno mokesčius.

Čia daugeliui Susivienijimo narių ir kyla abejonė, kur dingsta mūsų SLA organizacijos, gyvavusios 85 metus, pelnas? Per tokį ilgą gyvenimo laiką nesugebėjo įsigyti jokio nekilnojamo turto, kur galėtų susiv. nariams prieinamom sąlygom patarnauti ir tuo pritraukti naujų narių. Per tokį ilgą metų eilę gspadoriškai-ūkiškai tvarkantis, galėjo uždirbti milijonus ir mūsų Susivienijimas šiandieną turėtų ne tokį menką New Yorke namelį, bet daug įvairiose krašto vietovėse įvairių pastatų, vasarviečių, senelių ir jaunimo namų, kur galėtų daugiau pasitarnauti lietuvių išlaikymui šiame krašte ir tuo pritraukti daugiau naujų jaunų narių į Susivienijimą. Kad tai buvo galima padaryti, rodo daug pavyzdžių. Per gana trumpą laiką su daug mažesniu kapitalu ir blogesniomis sąlygom, kai kurios jaunos organizacijos Amerikoje ir Kanadoje daug yra padariusios. Taip pat ir privatus asmenys.

Gyvenimas nestovi vietoje, laikai keičiasi, reikalinga keisti konstituciją, taisykles, norint išlikti ir prisitaikinti prie gyvenimo laiko, eiti su gyvenimu, o kitaip, pats gyvenimas sulikviduos tas organizacijas, kurios neprisilaiko prie to gyvenimo laiko. Susivienijimo vadovybė nieko nenori keisti, nenori išleisti į Pildomąją Tarybą naujų, jaunų, sugebančių dirbti žmonių.

Susivienijimas turi savo organą "Tėvynę", kuris Susivienijimui labai brangiai kainuoja, bet lahai ma-

Iš New Jersey Baltų Tarybos veiklos

New Jersey Council of Estonian, Latvian and Lithuanian Americans, pavyko gauti galimybę įeiti į New Jersey Garden State Arts Center, kuriame demonstruojamos tautybų meninės jėgos. Pasirodymuose pagaidujami profesionalai menininkai, bet leidžiama pasirodyti ir jauniems aktoriams bei sambūriams.

Žai tepatarnauja Susivienijimui Jame negalima kelti Susiv. negerovių, siūlyti ką nors naujo. Laikraštis kritikos nepriima, nors ji būtų nuosirdi bei pozityvi.

SLA narių skaičius mažėja, kur yprapriežastis ir kaip tai pataisyti? Vien ekonominiams sumetimais yra sunku pritraukti naujų narių. Reikia sudaryti tautinės kultūrinės veiklos programą. SLA yra turtinga organizacija, jos turtingumą turėtų daugiau pajusti visi nariai, jiems pastatant stovyklavietes ir poilsio namus. Dalį atsargos kapitalo reikėtų investuoti į visiemis nariams naudingas ir reikalingas įstaigas.

Pildomoji Taryba yra atsakinga už organizacijos darbus ir jos pažangą. Turėtų parodyti gerą valią atjaunėti, išleisti žinant į Valdomojus organus jaunų, sugebančių dirbti organizacinį darbą, žmonių, taisyti tą, ką dar galima pataisyti, o nepalikti taip, kaip buvo, nieko naujo nedarydami.

J. G.
SLA narys

KORĖJOS TAUTOS...

(Atkelta iš 2 psl.)

varankumą, bet laimėjus Japonijai karus, savarankumo pažadai buvo pamiršti, o Korėjos tauta buvo Japonijos aneksuota ir pasidarė jos imperijos integralinė dalis. Amerikos ir komunistinės Rusijos karinės jėgos, Japonijai kapituliavus 1945 m., atsiųstos įvykdyti Japonijos kapituliaciją Korėjoje, kraštą suskaldė ir padalino iki 38 lygiagrečių. Š. Korėjos dalį tvarkė Maskvos kariuomenė, o pietinę - Amerikos. Kaip nepavyko susitarti sujungti Korėją į vieną valstybę, tai 1948 m. Maskva pripažino Š. Korėją nauja valstybe ir jos priešakyje ministerių pirmininku parinko Kim Il Sung. Tuo metu P. Korėjos dalis buvo Amerikos pripažinta Korėjos respublika ir išrinktas prez. S. Rhree, kuris jau buvo žinomas Korėjos demokratinės santvarkos ir režimo kovotojas dar prie Japonijos okupacijos.

RAUDONIEJI KRYŽIAI PRADĖJO Slapti pasitarimai vyko ne neutralioje valstybėje ar demilitarizuotoj zonoj, bet pakaitomis Šiaurės ir Pietų valstybių sostinėse. Pasitarimus vedė abiejų kraštų raudonųjų kryžių atstovai ir specialiai vyriausybės paskirti žmonės. Apie pasitarimus žinojo ir abiejų valstybių vyriausybės galvos - Šiaurės kim Il Sun ir Pietų - Park. Jau įvyko abiejų kraštų raudonųjų kryžių atstovų pasitarimai VII. 19 ir VIII. 8 d. Netrukus Korėjos bus pradėti vykdyti išsiskyrusių šeimų sujungimai. Dėl išsiskyrusių šeimų susijungimų iškilo nesusipratimai su Š. Korėjos emisaru - valdžios įgaliotiniu Pak buvo 8.9 išlyginti ir patvirtinti abiejų kraštų vyriausybės galvų. Pirmieji žingsniai jau pradėti žengti. Tai jau labai geras ženklas, kad tauta stengiasi garbingai, savo pačios jėgomis taikingai susijungti ir laiko tekmėje, evoliucijos keliu pasirinkti sau valdymosi santvarką jau susijungusiam kraštui. Kas verčia kraštą su sujungti? Los Angeles Times korespondentas William Plaf sako, kad Korėjos susijungimą pagreitino Amerikos ir raudonosios Kinijos apsisprendimas kalbėtis ir tartis. Korėjos Kinija nėra populiari, o Japonija laikoma priešu, kuris valdė ir skriaudė kraštą. Tačiau, kaip baigsis karas Vietname ir Ameriką pasitrauks iš Pietryčių Azijos, ir Kinija ir Japonija dės pastangas skverbtis.

Baltų pasirodymas įvyks 1973 metais birželio 17 d. Nors galutina sutartis dar nepasirašyta, bet data jau užtikrinta. Ši pasisekimą laikome dideliu laimėjimu, nes, jei pavyks tinkamai pasirodyti, tai turėsime galimybės kasmet ten dalyvauti.

NEW JERSEY GARDEN STATE ARTS CENTER savo programas plačiai reklamuoja ne tik spaudoj, bet išleidžia ir atskirus biuletenius bei aprašomi ne tik menininkai, bet ir tautybės, kurios programas rengia. Mūsų pareiga gauti menininkus programai išpildyti ir išplatinti biuletenus, kad pripildytumėm 5000 kėdžių Bilietų kainos žemos: nuo 2 iki 7 dolerių asmeniui. Vaikai ir invalidai leidžiami veltui.

Kai bus galutinai susitarta su administracija ir menininkais - parašysiu plačiau.

P. PURONAS
N. J. L. Tarybos Vykdomasis Vice Pirmininkas

Inž. Valentinas MĖLINIS, ilgametis New Jersey Baltų Tarybos pirmininkas.

Iš kairės: Hugo Dzonis, Friderick W. Wack Cultural Center Fund Adm., Johan Simanson, J. H. Blumberg, Mrs. Burk - Cultural Center Fund Administrator assistant, Pranas Puronas ir Ernest Donis, Iš lietuvių trūksta inž. Valentino Mėlinio, šios tarybos pirmininko.

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46th Place Chicago 32, Illinois

Phone: VI 7-1250

SKANIAUSIA DUONA IR KEPINIAI

Antanas ir Nijolė MACKEVIČIAI savininkai

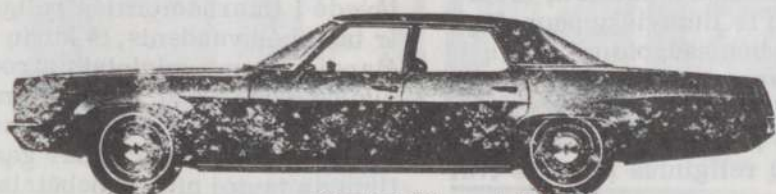
A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, patyrusių darbininkų. Kainos nebrangios. Darbo valandos kasdien nuo 8 v. ryto iki 6 val. vak. Šeštadieniais nuo 8 val. r. iki 12 val. dienos.

SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63-rd. Str. Chicago Ill.

Tel. 776-5888

Jei norite įsigyti naują 1972 Oldsmobile ar bet kurios kitos rūšies gerą varitą automobilį, kreipkitės pas

Edmundą VENGIANSKĄ

Hollingshead Oldsmobile 5370 So. Western Avenue Chicago, Ill 60609
Phone 476-7000

kuris, turėdamas ilgametį patyrimą automobilių prekyboje, patarnaus jums visuos: auto mašinos pirkimo, apdraudos ir finansavimo reikaluose.

Darbo valandos nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. Paminėjus šį skelbimą - tikėkitės specialios nuolaidos kainoje.

A-I Meats

Prime & Choice Meats

Skaniausios lietuviškos šviežios ir rūkytos dešros. Delikatesų skyrius

Antanas PLIENIS

2433 West 69th St., Chicago, Ill. 60629

Tel. 436 - 6888

Sea Lore Motel

10089 Gulf Blvd., Treasure Island, Florida, 33706, prie 41 kelio.
TEL. (813) 360-7257

Nauji apartamentai, atskiri kambariai su visais virtuvės įrengimais, pavieniems asmenims ir su šeimomis. Šluma ir oro vėsinimai. Kilimai, T V, gražus papildymas, laiveliai, gora žuvalymai vieta, gražus vaizdas į Meksikos įlanką.

SAVININKAI:

Stella ir Antanas

MINEIKIAI

LIETUVISKA APDRAUDŲ AGENTORA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užsiskite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue
Tel.: WA1brook 5-5671

Chicago 36, Illinois

STANKUS CONSTRUCTION Co.

Atlieka planavimo ir statybos darbus, gydytojų ofisų, gyvenamųjų ir prekybos pastatų.

7103 South Artesian Avenue, Telefonai 349-0600 ir WA 5-5151
CHICAGO, ILLINOIS 60629

GERIAUSIA DOVANA - TAI JIB VAISTAI GALVOS ODOS-PLAUKŲ PRIEŽIŪRAI. Šveicarijos Patentų Instituto garantuoti. Geriausia dovana jūsų giminiams, pažįstamiems ir sau. JIB 8 oz. 16 savaičių vartojimui. JIB užsakymus siųsti su \$9.00 apmokėjimu - JIB LABORATORY, 1437 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650. JIB Atstovybė, 2498 Dargall Rd., Windsor, 13, Ont., Canada. JIB Skyrius: 7 Stuttgart 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany. Valstybinės J & J, 2557 W. 69th St. Chicago; 5000 W. 14th St., Cicero; 4754 S. Wood St., Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave., 1147 S. Ashland Ave., Chicago ir kt.

67 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Mutual Federal Savings and Loan

212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60603

PETER KAZANAUSKAS, President

Phone: Viegula 7-7145

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY

6% Per Annum

Paid and Compounded QUARTERLY

5%

REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

DAR APIE LIETUVIŲ KUNIGŲ ATLYGINIMO SULYGINIMĄ IR PENSIJŲ GAVIMĄ

Laisvoji Lietuva ir Naujienos seniai paskelbė porą straipsnių B. Žibučio "Kas kaltas? Kardinolas, ar lietuviai klebonai?" ir "Skriaudžiami lietuviai kunigai". Į tuos rašinius atsiliepė dienraštyje Naujienos tulas korespondentas "Lietuvių kunigų senatvės pensijos".

Verti padėkos ir vienas ir kitas laikraštis. Jie yra atviri ir specialiai religiniams klausimams. Juk naujieji lietuviai kunigai yra irgi lietuviškos visuomenės dalis. Jų įnašas lietuvių palaikymo per bažnyčias, mokyklas ir organizacijas yra didelis. Vienintelis lietuvių katalikų dienraštis, išėjęs Chicagoje ir skirtas plačiam pasauliui, prievengdamas mūsų arkivyskupijos kanceliarijos žodžio, turi tylėti...

Naujienų korespondentas kreipėsi į seną prietelį lietuvių kunigą, kuris jau gyvena pensijoje "kodėl lietuviai kunigai atvykę Chicago neturi lygių teisių su vietiniais, šios arkivyskupijos kunigais?" Lietuvių kunigų pensininkų tėra du: vienas dabar gyvena rytuose, kitas Chicagoje ne lietuvių parapijoje. Stebėtina, kad toks pensininkas viską žino, lyg būtų kardinolo Cody slapta patarėjas, o gal paskirtos komisijos pilnateisis narys. Jam jau vien klausimo iškėlimas sudarė žalą. Jis ypač jaudinasi B. Žibučio straipsnio užbaiga... jei bus neigiamas sprendimas algų sulyginime ir pensijų gavime, jie tada parodys krikščionišką teisingumą ir lietuvišką veidą.

Korespondentas Naujienose mano kad B. Žibutis, S. Jušėnas, rašę tuo klausimu, nėra lietuviai kunigai, nėra jų ir igalioti kunigų skundus viešumoje kelti. Reikia manyti, kad prielaida yra teisinga. Prie tų priklauso ir šių eilučių autorius. Jie, kaip tokie, galėjo ir vieną ir kitą klaidą padaryti. Tačiau tarp lietuvių

kunigų ir lietuvių tikinčiųjų pasauliečių Lietuvoje, tremtyje ir Amerikoje yra tamprus ryšys. Ir gerai, kad vieni kitus supranta ir vieni kitų reikalais rūpinasi. Juk Vatikano II Susirinkimas to ir siekė.

Anas senas lietuvis pensininkas, o gal dėl senatvės, reikėtų dovanoti, klaidingai korespondentą informuoja, kad prieš du metus, kas tik norėjo parapijų asistentais būti, turėjo kardinolui arkivyskupui paduoti prašymus, liko oficialiai paskirti ir jų atlyginimas buvo sulygintas su vietos kunigų asistentų atlyginimu. Visi džiaugėsi, kad taip būtų, bet taip nėra. Imkime du asistentus, kurie dirba šios arkivyskupijos vienoje parapijoje. Jie abu yra atšventę 25 kunigystės metus. Tarp jų yra skirtumas tik toks - vienas Lietuvoje yra kunigų išventintas, kitas Amerikoje. Abu toje vyskupijoje išdirbo 25 kunigystės metus. Pirma atlyginimas visų 100 dolerių mėnesį mažesnis, nes jo senjority prasidėjo tik prieš dvejus metus, antrojo visu šimtu dolerių didesnis nes jo senjority prasidėjo su kunigystės šventimų diena. Ar tai yra teisingas atlyginimo sulyginimas su vietos kunigais asistentais?

Pensininkas tvirtina, kad Chicagoje kunigų yra pakankamai ir iš svetimų vyskupijų nereikia. Aną kartą užėjau, kai ofiso valandos buvo pasibaigusios, pas vieną asistentą lietuvių kunigą. Jis man parodė raštą, ką tik gautą iš arkivyskupijos Personal Board, kuriame tvirtina, kad čia kunigų skaičius mažėja - meta kunigystę, pasitraukia į pensijas, miršta, mažai išventinama, didelis kunigų trūkumas. Tiesa, kad netruksta pensininkų, kaip ir klebonų...

Korespondentui pensininkas kartojta tai, kas buvo Katalikų Bažnyčios

je prieš Vatikano II Susirinkimą. Jis teisingai cituoja kanonus, surašytus šio amžiaus pradžioje apie iškardinimą, apie fakultatų svietimoje vyskupijoje gavimą... Jo visa galvosena yra paremta formalieji le galizmu. Jis suponuoja, kad ir kardinolas Cody tebėra tos pačios galvosenos. Bet ar tai nėra arkivyskupo įžaidimas. Juk jis visur perstatomas, kaip nepaprastai pažangus, net lietuvių draugas...

Pasikalbėjimo pabaigoje tas pensininkas labai gerai informuotas apie kitus lietuvių senesnius kunigus. Tokių yra, ypačingai Marquette Parko rajone. Gal ir jis ten gyvena. Jei taip, būtų savo likimo draugas labai žiauriai apkaltingas - jie turi savo namus, nuomuoja butus, nenori dirbti, laisvę daugiau brangina už vikaro atlyginimą, kardinolo kvietimo nepriima, nors gali dirbti... Kai patikrini, surandi daugumoje jų virš 70 metų, ligoti, ko iš jų benorėti. Ir jie už dvasinius patarnavimus gauna tik nuo turtingo klebono duonos trupinius... Senas kunigas apie kitus senus kunigus vargu taip galėtų kalbėti. Čia jau tikrai nėra nei teisi gumo nei meilės...

Jūsų korespondentui buvo įdomu patirti nuomonę svetimtaučio kunigo apie lietuvių kunigų ateivį, apie algų sulyginimą ir pensijų gavimą. Jis kreipėsi į vieną airį, didelės parapijos kleboną. Šis atsakė, kad jo pavardė būtų laikraštyje paskelbta, tad jos neminėsiu. Jis šiaip kalbėjo: "Turiu vikaro ateivį lietuvių kunigą, geras žmogus ir puikus kunigas. Senatas labai gerai padarė, sulygindamas jų atlyginimą ir rekomenduodamas juos pensijoms. Katalikų Bažnyčioje negali būti diskriminacijos, antros klasės kunigų. Turiu keletą draugų vyskupų, kurie valdo dideles vyskupijas. Jie senai ateivius kunigus ir įkardinavo, jų atlyginimus sulygino, ir pensijų fondus įrašė. Stebiuosi, kodėl taip ilgai delsiama Chicagoje? Kardinolas J. P. Cody turi plačią širdį, jis nėra raižės žmogus. Gal jį kiti klaidingai informuoja, o gal lietuviai klebonai kaip ir koją pakiša. Priminkite lietuviams kunigams, kad šie nenuleis tų rankų - taikliai ir atkakliai prašytų ir net reikalautų. Jie yra kruvi no bolševizmo aukos ir jų negalime apleisti, kitaip nusikalstų savom sąžinėmė. Tokie buvo jo paskutiniai žodžiai.

G. KLEIVAITIS

Dienraštis DRAUGAS rugpiūčio 18 d. vedamąjį, pavadintą Tautų Mozaikos Politika, baigia: "Ateivių kunigų teisių sulyginimas čia irgi turi reikšmės. Pastangos daromos, bet, jei ateis laikas, kada ir šiuo reikalu pasauliečių žodis vyskupijoje galės būti reikalingas, tam reikia būti pasirūšusiems", jis

duodamas suprasti, kad, jeigu kardinolas Cody nepatvirtins Senato patarimo, nedaryti diskriminacijos tarp kunigų ir jo sudaryta komisija Senato nutarimą paneigs, bus reikalas įsikišti parapijiečiams.

L. L. Red.

Susitikimas

(Atkelta iš 8 psl.)

pradėjo lipi iš mašinos.

- Neik, Joneli, neik! - prašė motina, laikydama sūnų už peties.
- Tylėk! - sudraudė ją tėvas.
- Sudiev! - pasakė sūnus ir, išsilaivinęs iš motinos rankos, lipo iš mašinos. Motina irgi mėgino lipi, bet durys buvo užrakintos.
- Atrakink! Atrakink! - šaukė ji vyrui.

Ponas Auksaburnis užvedė motorą ir pradėjo važiuoti. Verkdama motina pažvelgė pro langą. Gatvėje liko jos sūnus su lagaminu rankoje.

Kiekvienais metais prie Marquette Parko lietuvių bažnyčios renkamos aukos. Surenkama apie 1000 dolerių. Čia matomi rinkėjai J. Vinciušas ir K. Repšienė.

PARAMA

MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų ir maisto produktų.

Kainos žemos. Atsilankę įsitikinsite.

Sav. JURGIS JANUŠAITIS ir JURGIS MAŽEIKAS

2534 West 69th gatvė, Chicago, Illinois 60629 Telefonas 737-3332

NOW...

Earn interest from date of deposit to date of withdrawal on Regular Passbook accounts.

INTEREST COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY. We pay highest rates permitted by law.

ASSETS OVER \$ 163,000,000
RESERVE OVER \$ 15,000,000

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVENUE AT SACRAMENTO • CHICAGO, ILLINOIS 60632 • 847-1140
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Thursday & Friday, 9 a.m. to 8 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 Noon — Wednesday, no business transacted.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS

Už paprastus indėlius moka 5%

Viesiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SKYRIAI Clevelande, Ohio

798 EAST 185th STREET 6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 481-8552 Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE

At Superior — (Near Rapid)

Telephone 681-8100

BRUNO KEPYKLA

3339 So Litanica Ave

Chicago, Ill. 60608 Tel. CL 4-6376 Sav. Bruno MACIAŃSKIS

Čia rasite skaniausiai pagamintą: pyragaičius iš stambių kvietinių miltų, įvairių pyragų, tortų, taip pat naują ragaiši išdaigintų kviečių ir įvairios duonos.

Kas valgo Bruno duoną, Visad žydi kaip aguona!

PHONE VI 7 - 9327

CALIFORNIA SUPER SERVICE

GENERAL REPAIR WORK - ROAD SERVICE

K. E. RINGIS Prop.

4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO ILLINOIS 60632

APDRAUDŲ AGENTŪRA

NUO 16 IKI 80 METŲ

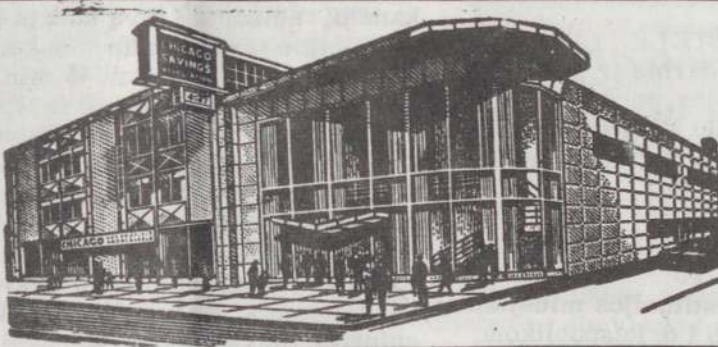
APDRAUDŽIAM AUTOMOBILIUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSISOKĖJIMO SĄLYGOMIS

APDRAUSKITE SAVO TURTA-INVESTAVIMĄ "HOME OWNERS POLICY". IŠRŪPINAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER TVIRTAS APDRAUDŲ B-VES. SĄŽININGAI PATARNA UJAME VISAIŠ NAMŲ PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAIŠ.

JUOZAS BACEVIČIUS

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629. TEL. PR-8-2231
Valandos kasdien 9-8 val. vak. Šešt. sekm. 9-4 val.

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

CHICAGOS TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖ dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$ 500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavos namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY

PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIŠ KREIPKITĖS Į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL.: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

5%

6%

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visose mūsų apylinkėse. Dėkojame jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti jums naudingi ir ateityje.

Frank Zogars, President

Frank Zogars

President

Laisvoji Lietuva

2618 West 71st Str. Chicago, Illinois 60629
Tel. 476-3371, 839-5531

Kas iz KWZ

NUOŠIRDI PADĖKA

visiems, kurie, pratešdami premu-
meratą, aukojo:

Dr. A. Matukas-Canada 25 dol.

Po 6 dol. aukojo:

Alena Devenis-Santa Monica, K.
Rūkas-Hot Springs.

Po 5 dol.:

A. Žiedas-Detroitas, A. Gruzdis-
New Haven, A. Barkūnas-Pennsilv.,
Ben. Gavutis-Indiana, Alg. Jurėnas-
Ohio,

Po 4 dolerius:

K. Šeštokas-Dorchester, V. Jakubai-
tis-Clevelandas, Dr. K. Gudaitis-
Chicago, K. Rimas-Chicago, P-lė
Lori Juodis-Florida, Ben. Dapkus-
Conn., R. Jasiunas-Brocton, Pet-
ras Mikšys-Worcester, F. Modes-
tavičienė-Cleveland, J. Žemaitis-
Ohio, J. Butėnas-Chicago, J. Milius
ir Kazlauskas-Wiscansin, V. Juodis
-Cleveland, Vl. Jakimavičius-Bos-
ton, P. Petkevičius-Cicero, Vyt. Vil-
kutaitis-Woodhave, Jurksaitis-Pa-
terson, A. Lingis-Great Neck, G. Ži-
bertavičius-Cleveland, P. Šidlaus-
kas-Canada, Vl. Keršys-Canada, J.
Smallys-Omaha, V. Stankauskas -
Cleveland, J. Naujokaitis-Cleveland
P. Benešius-Chicago, V. E. Leskai-
tienė-California, V. Zande-Canada,
A. Rapšys-California, A. Valužis -
Miami, P. Putrimas-Chicago, J. Ju-
cas-Hot Springs.

Po 3 dolerius:

P. Gabrys-Canada, K. Klinauskas-
Cicero, I. Sadauskas-Thornton, J.
Bakštys-Boston, S. Lekutis-Ams-
terdam.

Po 2 dolerius:

K. Marcinkus-Hot Springs, V. Kuz-
ma-Canada ir 1 dolerį J. Šatkaus-
kienė-Oakville.

Dar kartą nuoširdus ačiū! Jūsų
parama padeda Laisvąją Lietuvą
stiprinti.

Elena TURAUSKIENĖ, Marijos ir
Antano Rudžių kviečiama, paviešė-
jusi trejetą savičių pas p. Rudžius
ir pas savo sesutę B. Prapuolenie-
nė, išskrido atgal į Paryžių. Lais-
vesniu laiku tvarko gausius užsili-
kusius savo vyro a. a. min. E. Tu-
rausko paliktus dokumentus ir raš-
tus. E. Turauskienė Chicagoje lan-
kosi pirmą kartą ir yra labai paten-
kinta lietuvių nuoširdumu.

SEKIA AUKŠTESNIO LITUANIS- TINIO ŠVIETIMOSI

Į Pedagoginį Lituanistikos Insti-
tutą ketina įstoti šie Čikagos Aukš-
tesniosios Lituanistikos Mokyklos
praėjusiųjų mokslo metų absolven-
tai: Barškelytė Ofelija, Martytė Ra-
munė, Pakalniškis Aloyzas, Pašku-
tė Vida, Reinytė Grasilda, Slapšys
Marius ir Stončiūtė Loretta. Manyti-
na, kad ir kiti šios mokyklos absol-
ventai paseks šių draugų pavyzdžiu
ir įstos į Institutą, kuriame mokslo
metų pradžia bus rugsėjo 9 d.

Instituto Vadovybė

K. P. DEVEIKIS

Prašau man siuntinėti LAISVĄJĄ LIETUVĄ

Vardas ir pavardė:.....
Gatvė:.....
Miestas:..... Valstybė:..... Zip:.....
Prenumerata JAV ir kituose kraštuose \$ 6.
LAISVOJI LIETUVA, 2618 West 71 st Str. Chicago, Ill. 60629

Tautinių Šokių šventėje atsilankiu.
sią JAV prezidentienę Nixonienę
mūsų jaunimas nuoširdžiai sutiko,
kas paliko labai gerą įspūdį prezi-
dento žmonai. Nuotraukoje prezider-
tėnė su studente Skrebutėnaite iš
Detroito.

Clevelando Žinios

PRASIDĖJO LIETUVIŲ NAMŲ STATYBA.

Liepos 6 d. įvyko pamatų pašven-
tinimas. Apeigas atliko Šv. Jurgio
liet. parapijos klebonas B. Ivanaus-
kas. Gausiai susirinkusiai visuome-
nei žodį tarė Juozas Stempužis, Li-
thuania Village tarybos pirminin-
kas ir Clevelando miesto meras
Ralph Perk.

Naujieji namai statomi vad. Nau-
josios Parapijos rajone, prie cent-
rinės 185-tos gatvės, netoli nuo
naujosios lietuvių parapijos baž-
nyčios ir mokyklos.

Statybos sėkmingam tęsimui dar
reikalinga daug lėšų ir visi galin-
tieji prašomi prisidėti išgydami
akcijas.

Rugpjūčio 25, 26 ir 27 dienomis
Clevelande įvyko Lietuvos Vyčių
Seimas - suvažiavimas. Jis buvo
užbaigtas apeigomis Lietuvių Kul-
tūriniame Darželyje.

Vincas J U O D I S, iš Clevelan-
do, Laisvosios Lietuvos skaityto-
jas, su žmona, buvo išvykę vie-
nam mėnesiui atostogų į Europą.

M.

EKSKURSIJOS CHICAGOS VANDE- NIMIS

Chicago kelionių klubas rugsėjo
9 ir 10 d. d. organizuoja laivais eks-
kursijas Chicago vandenimis: Mi-
chigan ežeru, Calumet upe, Calumet
-Sag kanalu, Chicago sanitarinio
kanalu, vadinamu Laivų kanalu ir at-
gal pietine Chicago upės šaka. Eks-
kursijos prasidės 8 val. 45 min. ry-
to Chicago upe nuo State ir Wacker
Dr. gatvių ir baigsis 3 val. 30 min.
Laive keleiviai gaus pusryčius ir
pietus. Kelionėje bus aiškinama apie
įdomesnes vietas. Teks pravažiuoti
apie 100 tiltų. Informacijos gauna-
mos kreipiantis į Chicago Travel
Club, Room 928, adresas 30 E. Wa-
shington St. Tel. 263-4743.

Iš HONG KONGO pranešama, kad
komunistinė Kinija per metus slap-
tai į įvairius kraštus eksportavo
narkotikų už 800,000,000 dolerių,
daugiausia į Ameriką, ir iš to susi-
rinko daug užsieninės valiutos.

Mes nenustojome vilties atgauti mūsų kraštams laisvės

Rūta Penkiūnienė iš Merylando,
įvertindama "TIME" žurnale (1972.
VII. 31) paskelbtą straipsnį: "Lithu-
ania, Ordeal by Fire", kuriame nu-
šviečiama Sovietų okupuotos Lietu-
vos padėtis, Romo Kalantos ir kitų
trijų susideginimo aprašymas ir
idėta Romo Kalantos nuotrauka po
kuria parašyta: Suicide Roman Ka-
lanta "Freedom!", š. m. rugpjūčio
1 d. "TIME" žurnalui parašė sekan-
čio turinio laišką:

"Kartais atrodo, kad Amerikos
spauda ir žmonės nieko nežino apie
Rytų Europos guvenimo vidines i-
tampas ir problemas, ypačingai ap-
mažus kraštus, kaip pvz. Lietuva.
Jūsų žurnalą (š. m. liepos 31 d. lai-
dą) sveikinu, kad jūs tas proble-
mas iškeliate. Tų kraštų žmonės
nenustoję vilties ir ryžto siekti lai-
svės, tik tai, deja, laisvojo pasaulio
akys ir ausys pasirinko tai igno-
ruoti".

Būtų gerai, kad atsirastų ir dau-
giau rašinių, parašytų čia mokslus
baigusio jaunimo, kurie būtų pasiū-
ti į amerikiečių spaudą, iškeliant
Lietuvos problemas, tragedijas, ru-
sinimą, vykdomą diskriminaciją,
lietuvių tautos naikinimą ir laisvės
šaukiančiųjų agoniją.

G. K.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS
ir LB Vidurio Vakarų apygardos
valdybos atstovų posėdis įvyko rug-
pjūčio 18 d. Altos įstaigoje. Posėdy-
je buvo aptarti lietuviams skirtos
meninės programos miesto centre
reikalai. Lietuviams skirta diena
yra rugsėjo 13. Programa įvyks 12
val. Civic Center Plazoje. Posėdy-
je dalyvavo kun. Adolfas Stašys, My-
kolas Pranevičius, Romualdas Kro-
nas, Jonas Jasaitis, Rimas Staniū-
nas ir Antanas Kareiva.

Iš Sovietų Sąjungos laivo, kuris
sustojo Atėnų uoste, Graikijoje, ka-
pitonas, politinis komisaras ir trys
įgulos nariai paprašė politinės glo-
bos ir kurią jiems suteikė Graiki-
jos vyriausybė. Globą paprašiusie-
ji yra lietuviai ir ukrainiečiai.

LAISVOSIOS LIETUVOS nuoširdžiam skaitytojui ir rėmėjui

Antanui RAPŠIUI

jo broliui Gen. Štabo pulk. JUOZUI RAPŠIUI mirus,
reiškiame nuoširdžią užuojautą -

L. L. REDAKCINĖ KOLEGIJA

Mylimam broliui **Antanui** okupuotoje Lietuvoje mirus,

Bičiulį **Joną VIRBALĮ** ir jo sesutę **D. GATAUTIENĖ**
su šeima nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi -

Marija ir Leonas VIRBICKAI
Liūdas TAMOŠAITIS

Jaunimo Centro priestatas jau yra baigtas. Laisvės Kovos paminklas iškeltas ant pylimo. Naujo priestato atidarymas įvyks š. m. rugsėjo 10 d. Į šią šventę Tėvai Jėzuitai kviečia visus lietuvius atsilankyti.
Nuotrauka Lietuvių Foto Archyvo